

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónap ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónap ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási sora 40 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JOZSEF.

Szerda, február 28.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vesérelkek: Por és hamu.**
- A kormány és a sajtó.**
- A „Tribuna” sajtópöre.**
- Hogy él a német császár?**
- A vaggongyárak bezárják.**
- Zsúr-témák.**
- A báróné ékszerel.**
- Kínos jelenet az aradi járásbírósnál.**
- Uri betörők.**
- Aktuális emberek.**
- Nagy Sándor beszámolója.**
- Dománsky tábornok és Barabás.**
- Prielle Kornélia temetése.**
- Tárca: Levelek. Irta: Polgár Géza. — A műveltség könyvtára. Irta: Sebestyén Géza dr.**
- Csarnok: A második bál. Irta: Nyáry A. báró.**

Por és hamu.

Arad, február 27.

A pap — az egyetlen személy, aki ma még katonai asszisztencia nélkül szónokolhat, — ezen a fakó napon újra el fogja nekünk mondani, hogy por és hamu vagyunk. Por és hamu vagyunk mi, szürke polgárok; por és hamu a népszerűségben sütkérező pártvezér épügy, mint a sérthetetlen személyű királyi biztos: az egyiknek híressége époly muló, mint a másiknak hatalma. Az elsőnek ünnepeletése nem tartott örökké; vajjon a másiknak rettegettsége vég nélkül való lesz-e?

S nemcsak az ember, a teremtés leg-tökéletesebb alkotása por és hamu, hanem a jogok és szabadságok is porból lettek. A félistenek: Kossuth Lajos és Deák Fe-

renc életet fújtak belé s azok testté váltak. S éltek a jogok, a szabadságok; teljesítették hivatásukat, amíg könnyelműen nem játszottak velük s ki nem tették az erőszak prédájául. A kinek szüksége volt rája: a nemzet nem vigyázta, nem óvta eléggé, — s most porrá és hamuvá akarják tenni azok, akiknek teljhatalmán esetleg csorbát üthetnének.

A nagy farsangnak vége van. Ha egy nemzetnek szabad volna úgy gondolkodni, mint a bohém korhelynek, akkor siránkozni sem volna szabad a szomorú, keserves böjtön. Kitűnően mulattunk: vajjon nem érte meg azt, ami utána jött? A vidám obstrukcióra nem emlékezünk? A négy-öt órás szónokokra, akik két órai bevezetés után fenyegették meg a miniszterséget a rettenetes dologgal, hogy „most térnek át beszédjük tulajdonképeni tárgyára?” Hát a decemberi népünnepélyre? Amikor a Daily News-ék és Matin-ék is elküldték az embereiket közénk, hadd lássák a nem utolsó jelenetet, hogy mint viv meg a parlament néhány pártja a képviselőház minden ingó és ingatlan buterával? S amikor kosarat adtak a kormányalakítást kínáló kéznek, mert a kormányzást akkor talán nem kísérte volna az első lépéseknél az a taps, amelyben pártvezér korokban részük volt, — s amelyet később komoly munkával megszerezhetek volna? És jött az álarcos bál. A koalíció báltermében találkoztak a párok, akiknek mindegyike más-más gondolatot, tervet

rejtett a közös formájú álarc alatt s a kik közül egyik se bizott a másikban. A szenvedélyig vitt maszkirozás vált urrá: mást mondtak egymással szemben, mást a nemzetnek, mást a koronának, mást a grófoknak és mást a szociálistáknak, mást a vármegyéknek és mást saját érdekeiknek. Hirdették a küzdelmet olyasvalamiért, amiről — most bevallják — előre tudták, hogy nem fogják elérni. Mikor egy népjog eléjük kínálkozott, kitörölték a programjukból, csak hogy ne kelljen elfogadniok. És farkasszemet játszottak az abszolutizmus farkasaival, mert azt hitték, hogy sohase jönnek át a Lajtán.

Pedig most itt van az abszolutizmus. Hamvazó szerdán elmélkedhetünk hiúságunkról, — azután a zsoldosok üzőbe veszik a nemzetet, töviskoronát nyomnak a fejére, s vállára dobják a keresztet, amelyre nagypénteken fölfeszítik.

S hogy mennyi időre következik be a föltámadás, azt csak a nemzetek sorsát intéző égi rendelkezés tudja. Annyi tény, hogy minél mélyebben botránkozunk meg a jogaink konfiskálásra induló hatalom felett, annál több alkalmat adunk a törvénytelen állapot elődjének, hogy uralmukat erősebben és hosszabb időre rendezhessék. Minden apró ürügyet fölhasználnak, hogy újabb intézkedéssel cövekeljék a mocsaras talaját lábuk alatt. A céda lánynak csak az első félrelépés nehéz, a többi már magától jön. A mint megtette a kormány az elsőt: a parla-

Levelek.

Március 15.

Édes drágám!

Le nem írhatom, mily borzasztóan érzem magam, amióta bevonultál fegyvergyakorlatra. Nincs nyugtom egy percre sem és egyszerűen kétségbeesem arra a gondolatra, hogy ez még 24 napig úgy fog tartani. Isten bizony, borzasztó kegyetlen nép az a katonaság, hogy a fiatal házaspárokat annyiba sem veszi, mint egy lecsott mákszemet. Egyszerűen elrabolnak tőlem téged és nem gondolnak a te szegény, epekedő kis feleségedre. Hát van lelkiük azoknak a mord katonáknak? Persze ők csak az orfeumi hölgyek szerelmét ismerik, de azt nem, amelyik éget és engem elhamvaszt az utánad való epekedésben. Írj mielőbb, mert kétségbeesem. Milliószer csókol

Hű hitvesed *Gizi.*

U. i. Itt küldök egy kis harapni valót; fegyazsd el egészséggel és gondold rám.

Március 20.

Édes drágám! Nehezen várt leveled megnyugtatót egy kissé. Igazad volt drágám. Förtelmesen ideges voltam. Csakis az vett erőt rajtam; az ejtett kétségbe, holott nincs okom a félelemre. Látnod, ha föl nem világosítasz, bizony még most is borzadok az egyedüllétől. Pedig hát te édesem, a haza iránti kötelességed teljesítet csak, a mikor szolgálsz. Mégis

nyugtalanít az a sok fáradság, a mit te, szegény kicsi férjcském, elszenvedsz.

Leveled ama része, melyben tudatod, hogy Somogyi Bandi barátod látogat meg, nem okozott éppen valami nagy örömet, mert — habár unatkozom is — majd csak kibírom még ezt a 30 napot. Különbben alig vettem a te édes leveledet drágám, még aznap ő is felkeresett. Kifogástalanul öltözködik, mint azelőtt.

Különbben unalmas fráter. Délután 3kor jön és hatkor távozik. Rendesen egy két Beethoven-szónátát játszunk el és azzal vége. Mutatta a leveledet is édesem, melyben felkéred őt távolléted alatt a te aranyos feleségedkérd vizsgáztatására. Milyen gondos, jó férj is vagy te Gyuricám. Megjegyzem, a kis butácska egy kicsit hamisan játszik, de az nem tesz semmit. No de nem fecegek tovább, drágám; aludd ki magad, hogy reggel négykor szegénykém felébredj, mert ha elkéssel, még kurtavasat tehetnek rád azod a lelketlenek.

Írj mielőbb, minél többet és vedd ez uton millió hitvesi csókomat.

Március 30.

Drága uracskám! Még husz nap! Hidd el, reszketek a vágytól, hogy már ölelhessélek. Te édes! Micsoda murit csapunk majd, ha hazakerülsz. Ketteskén... Somogyi Bandi tegnap is itt volt. Játszottunk megint. Most már sokkal jobban megy. Meglásd, drágicám, mily szépen fogunk duettekét játszani, mire hazajössz. Egyet a te tiszteletedre betanultunk

remekül. Sok bajom van a buksival, de szívesen teszem, mert neked szerzek örömet vele.

Te bubim! Nem félsz, hogy belém szeret a barátod? Látnod, én oly őszinte vagyok, hogy ha ilyen aggodalmaim vannak, mindig közlöm veled.

Hogy folynak napjaid, drágám? Szenvedsz sokat, ugy-e? Itt küldök egy kis tépést, tedd rá azokra a csunya hólyagokra, meglásd jól tesz majd, ha azokon fogsz masírozni. Találd ki, miből csináltam? Nem mondom meg...

Vigyázz magadra, inkább jelents maródit, semmint elrontsád magadat drágám és haza sántán gyere. Gondold meg, mily fájdalmas lenne, ha az uracskám még megsántulna a császár szolgálatában. No, hiszen még csak ez kére!! Biz isten fölmennek hozzá és elpanaszolnám neki a bajunkat. De remélem, erre nem kerül a sor. Isten veled drágám, szívdobogva vár milliószer csókoló hitvesed *Gizi.*

Április 2.

Drága uracskám. No szépen vagyunk. Ugyan nem hittem volna, hogy ilyen udvarias is tudsz lenni. Még azt irod, hogy belém nem szerethet senki; egy ilyen kis gimpi sem, mint Somogyi Bandi! No ne félj semmit. Amit mondtam, megmondtam. Ismétlem, hogy szeret — de majd csak kiheveri. Szegény ugy néz ki, mintha minden percben vallomást akar-na tenni. Jöjj kérlek mielőbb, mert a helyzet veszélyes. *Gizi.*

ment törvénytelen fölmozgatását, a többi rohamosan követi. Tíz nap alatt negyven esztendőre dobott vissza bennünket. S az abszolutizmus színjátékának görögtüzét az a cinizmus adja meg, amelylyel azt igyekeznek dobaverni, hogy mindez még mindig törvényes. Szép reményeket fűzhetünk ahhoz az időhöz, amikor a kormány is elismeri, hogy törvénytelenéget csinál.

Por és hamu, — már nemcsak a vívmányok, amelyek elérésében könnyelműen bizakodtunk, hanem a parlament, a gyülekezési jog, az önálló vámterület, — s a sajtószabadság is. Hol vannak a félistenek, akik újra életet lehellnek beléjük?

Keserű, szomorú hamvazója van a nemzetnek. Tisztán látjuk a múlt hibáit, a jelennek törvénytelenégeit, anélkül, hogy a jövőben az igazság reménye kecségetne bennünket. Bűnhődik a nemzet: és kikkel büntetik!

Egyre talán jó lesz ennek a napnak keserősége. Ha újra élhet a maga jogával a nemzet, újra ur lehet az akarata: ne keresse a farsangolást. Ne keresse csak, ami tetszetős, csillogó; ne tegye csak azt, ami a hiúságot legyezi, ne csak azzal törődjen mindenben, hogy taps kíséri-e utját, vagy szürkeség. Legyen inkább több hétköznapija, semhogy a hosszú farsangot ilyen hamvazás kövesse!

☺

A kormány és a sajtó.

(Betiltott kolportázs.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, február 27

A főváros utcai ma egyszerre csöndesek lettek. Nem hallani a rikkancsok hangját, az újságok kiabálása megszűnt, csak itt-ott akad egy-egy merész vállalkozó, aki óvatosan kinalja krajcáros újságját. De ez is hamar elnémul, mert jön

Aprilis 7.

Drágám! Már nem duettezünk. Ki nem állhatom ezt a fiut. Egy csöpp szellem sincs benne. És most még hamisabban játszik, mint valaha. Egyszerűen élvezhetetlen.

Igazad volt öregem. Eddig csakugyan azt hittem, hogy szerelmes belém ez az ur, de most már meg vagyok róla győződve, hogy ő ilyesmire képtelen. Nyugodt lélekkel szolgálhatod a hátralevő néhány napot. Alkalmasint utalapot köldk a talpára. Szinte kár volt megtisztelned azzal, hogy az én szórakoztatásomra föl-kérted. Hány napig is tart még az a csunya gyakorlat?

Ird meg pontosan.

Csókol

Gizid.

U. i. Utolsó leveledben említést tettél valami büntetésből való utánszolgálatról. Csakugyan tovább kell szolgálnod egy héttel? Pá.

Aprilis 15.

Édesem!

Igazán jól tennéd, ha néhány nappal tovább odamaradnál, esetleg kipihennéd a katonasági fáradalmait nagybányád birtokán. Itthon ugyanis nagytakarítást végeztem; még most is nagy a rumli és kényelmetlen lenne a te édes kis otthonod. Még ezek a cselédek! Borzasztó nyelvesek. Kénytelen voltam mindkettőnek fölemelni a bérét. Ugy-e nem haragszol meg érte. Különbön megérdemlik szegények, annyit dolgoznak.

Igaz, újságot is írhatok. Somogyi ur nőüll! Képzeld az a esacsi! A koncertből tehát semmi sem lesz. Drágám, tudasd pontosan, mikor jössz.

Ölel

Gizid.

a rendőr, nyakonsípi és bekiséri. A hivatalos lapban ma reggel jelent meg a kolportázs betiltó miniszteri rendelet és délre már közel száz rikkancs a rendőrség fogházában volt.

De nem sokáig fog tartani ez a rendelet. A haladó pártkörben már tegnap este beszéltek, hogy *Kristóffy József* belügyminiszter néhány hét múlva visszavonja a rendeletet, mert hiszen ezzel a rendszabállyal csak megakarták büntetni a közönség jóhiszeműségével való visszaélést.

Más oldalról halljuk azt, hogy az esetben, ha a lapok nagyon támadják a kormányt e lépése miatt, akkor hivatalosan közzé fogják tenni azt a számos budapesti és vidéki lapkiadó által 1899-ben *Szell Kálmán*hoz benyújtott beadványt, amelyben kérték a lapok utcai elárusításának beszüntetését. A kiadóknak ez volt akkor az érdeke, de *Szell Kálmán* átlátta a dolog következeit és hónapokig elintézetlenül hevertette az ominosus beadványt. Később az aláírók is belátták kérésük képtelenségét s újabb beadványban kérték az akta irattárba helyezését.

A betiltás.

A rendőri sajtóiroda jelent: Az utcai kolportázs betiltására vonatkozó belügyminiszteri rendelet ma érkezett le a főkapitánysághoz. *Boda Dezső* dr. főkapitány helyettes annak alapján megfelelőleg utasította az összes kerületi kapitányságokat, hogy máától kezdve az utcai lapelárusítást akadályozzák meg, a lapokat kobozzák el és az árusítók és árusítottok ellen indítsák meg a kihágási eljárást.

A kormány tervét.

Egy koalíciós estilap ma a következőkről értesül: A belügyminisztériumban tegnap nagy haditanács volt a hírlapok ellen indítandó harc tárgyában. A tárgyalások délelőtt tíz órakor indultak és fél háromig folytak. A vita a körül folyt, hogy szüntessék-e meg az utcai hírlap-árusítást vagy nem, és alkalmazzák-e az összes rendszabályokat a sajtó ellen vagy sem?

Aprilis 19.

Egyetlen uracskám!

Most már jöjj minél hamarább, mert megöl az egyedüllét. Meglásd, mily aranyos lesz a mi kis fészünk. És a mi fő, tiszta a levegő. Somogyi barátod, az az utálatos fráter már elutazott a menyasszonyához. No hallod, és én még azt hittem, hogy ez az ember képes belém szeretni, fi donc!

Megyek, drágám, eléd a vonathoz, hogy millió csókot cuppantsak az ajkaidra.

Te ugy-e nem csókolád meg azóta senkit sem?! Majd meglátom.

Repülök eléd

síríg hű

Gizid.

U. i. Remélem nem haragszol meg, ha még meglátom neked drágám, hogy pompás új toalettblend megyek eléd a vonathoz; meglepetésnek rendeltem még akkor, a mikor elutaztál s képzeld, már hazahozta a szabó.

Ne félj drágám, nem kerül sokba, mindössze 420 koronába.

Pá édes, csókol Gizid.

A másolatok hitelesül:

Polgár Géza.

A műveltség könyvtára.

Irta: Sebastyán Károly dr.

Az Athenaeum megéreztén kornak legégetőbb szükségét, nemzetünk legfontosabb javát és jövőnk legkiválóbb irányutatóját, a szédületes gyorsasággal haladó s napról napra gazdagodó természettudományt mutatja be a magyar közönségnek hat fényes kötetben. A

A vélemények nagyon eltértek. Fél három órakor végre megállapodásra jutottak, hogy azonnai megteszik a legmesszebb menő intézkedéseket, m. p.:

1. Beszüntetik az utcai árusítást.

2. Betiltják az árusítást egyáltalában és csak a könyvkereskedésekben engedik meg a lapok eladását.

3. A gyorsvonatokat eltiltják a lapok szállításától.

4. Betiltják a csomagszállítást és csak úgy engedik meg a szétküldést, ha minden példányra külön postabélyeg jön.

5. Behozzák az előleges cenzurát.

6. A sajtóügyeket kivonják az esküdtszék bíraskodása alól és kivételes bíróságokat állítanak fel.

A rendeletet az első négy ponttal az illetékes ügyosztály el is készítette; az utóbbi két pontra vonatkozólag pedig átiratot intézett az igazságügyminiszterhez.

Délutánra, mire a rendelet *Kristóffy József*, a belügyminiszter elé került aláírásra, ez utasítást adott, hogy egyelőre csak olyan rendeletet készítsenek, amely az utcai elárusítást beszünteti. Ez a rendelet ki is jött; a folytatásra azonban nem kell majd sokáig várni.

Esküdtszék helyett rendes bíróság.

Birói körökben elterjedt hírek szerint a kormány az esküdtszék hatásköréből kivonja azon sajtópörök tárgyalását, melyek *felségsértés*, vagy *hatóság elleni izgatás* címén indítottak. E pöröket a jövőben *rendes bíróságok fogják tárgyalni*. Az igazságügyminiszter e tárgyban már legközelebb rendeletet bocsát ki.

Bécsi vélemény.

Bécsből táviratozzák: A *N. F. Pr.* mai esti lapja a kolportázs betiltásáról cikkez és hosszabb visszapillantást vetve azon eseményekre, melyek az obstrukció kezdetétől fogva a mai helyzethez vezettek, rokonszenvét fejezi ki a magyar sajtó munkásai iránt. A cikk azzal végződik, hogy *a sajtószabadság a parlamentarizmussal együtt*

könyvek elseje: A *teknika vívmányai* címet viseli s vele megindult a *Műveltség könyvtára*; ebből a könyvből máris tisztán s örömmel látjuk az Athenaeum e vállalatának külső megjelenését, rajta, akár betűl élességét, tetszetős voltát, akár képeinek bámulatos pontosságát, izléses összeállítását, hű és gazdag voltát, akár könyvtáblája egyszerű és nemes pompáját szemléljük, nyilván szemlélhetjük a könyvsajtó technikájának vívmányait. A ki díszit óhajt könyvtárába, ennél szebb díszit nem kaphat.

A *Műveltség könyvtárának* a már említett könyven kívüli öt kötete fog megjelenni félévi időközben. A második kötet szerkesztői *Alexander Bernát* és *Lenhossék Mihály* rendes egyetemi tanárok, amaz az emberi léleknek legavatottabb ismerője, ritka termékenységgel és sokoldalú szellemmel, mely az emberi dolgokat mélyükgig megérti és fölfogja s kutatásának eredményeit szuverén művészettel és benső, lelkes hűvel dolgozza föl és közli. Emaz az emberi test világszerte ismert anatómusa. Ők ketten ismertetik meg az embert. *Cholnoky Jenő* és *Kövesligethy Radó* a föld és a világegyetem fizikai tüneményeiről tájékoztatják az olvasót. Magát földünket geológiai és éskortani nézőpontból *Cholnoky Jenő*, *Littke Aurél* és *Papp Károly* mutatják be. Az állati és növényvilág tudományos leírására a két szak jeles egyetemi professzor, *Ente Géza* és *Mágocty-Dietz Sándor* vállalkoztak. Végül a hatodik könyv, kétségkívül a legérdekesebbek egyike, az emberi társadalom történeti ismertetésének keretében szociális, gazdasági, művelődési életét, a jelenünket mozgó kérdéseket, a jövőben megoldásra váró problémákat fogja tárgyalni. Szerzője *Stein Lajos*, a berni egyetem magyar származású tanára, a filozófia történe-

fel fog támadni és az új életre kelő parlamentarizmusnak erkölcsi kötelessége lesz törvényekkel körülbástyázni a sajtószabadságot, amely a mai modern Magyarország megteremtése körül elvülhetlen érdemeket szerzett.

A „Tribuna“ sajtópöre.

(Hat hónapi fogház írgatásért.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 27.

A nagyváradai esküdtségi bíróság előtt a februári ciklusban az aradi *Tribuna* című román lapnak három sajtópöre szerepelt. Kettőt ezek közül nem lehetett megtartani, mivel írójuk: *Boku Szavér*, a lap felelős szerkesztője betegsége következtében nem jelent meg a tárgyaláson. A harmadik tegnap folyt le a nagyváradai esküdtségi bíróság előtt. Az inkriminált cikk a *Tribuna* 1905. évi 26-iki számában jelent meg „Politikai hullámok” címmel. Írójuk *Indrejka Ábrahám* aradi román tanító, aki azonban hírlapírással és nemzetiségi agitációval is foglalkozik.

Az inkriminált cikkben a következő bombasztikus kitételek vannak:

„Példákkal bizonyítottuk be a magyar fajnak fölöttünk való intellektuális tehetetlenségét, amiből következik, hogy valóságos politikai öröklet a kormányzók elnemzetietlenítő, nemzetiségeket kiirtó törekvése. A magyarság terjeszkedése, erőszakos magyarosítása nem az ország érdekében, hanem a hatalom kedvéért történik. A magyarok nyers erővel elvették tőlünk jogaikat, mert, jegyezd meg román polgár, hogy csak az államban és az állammal tekintenek embernek, ha meghajolsz a magyarság erőszakos politikájára előtt. A magyarosítás nem más, mint erőszakja egy gyöngye, jellemetlen, gögőse, hiu, uralomra vágyó népnek. Melyek a magyarosítás eszközei? A sajtópörök, a tömlőcök? Ezekkel akarják a magyar géniuszt befolyását megerősíteni? Gyalázat ez. Amidőn véredek ottod a magyar hazáért, eltiltanak attól a szent eszmétől, hogy anyanyelveden szabadon beszélhess: nyelved, kulturád, iskolád megvédhessed?

A virilizmus talán a magyar géniuszból fogant egyenlőség parancsa? Vagy talán a csendőrpuskák ropogása glorifikálja a magyar választási rendszert, amelynél a szegény román paraszt ember fölrevezetve az egyik s'réber től, megvesztegetve a jelölt ur által, terrorálva a tisztviselőktől és sok basáskodó magyar ur szeszélyének, önkényének áldozatul dobva, elveszti jogát ahhoz, hogy román maradjon.”

Ebben a nagyváradai ügyészség az állam és a magyar faj ellen való izgatást látott. A tárgyaláson *Osulyok Béla* elnökölt, szavazó bírák *Korn Lajos* és *Vimossy Mihály* voltak. A vádhatóságot *Baróthy Pál* dr. alügyész képviselte, a vádlottat *Marsieu Jusztin* dr. aradi ügyvéd védte.

Indrejka Ábrahám az elnök kérdéseire azt felelte, hogy bűnösnek nem érzi magát; kitételei nem a magyar fajra vagy államra, hanem a régi, történelmi időkre vonatkoznak, a midőn a jogfolytás nem csupán a román népet érte, hanem a magyar nép legnagyobb részét is. Egyáltalában az egész cikk tudományos polémia dr. *Jancsó Benedek*kel, aki ez idő tájt a Pesti Hírlapban különféle védőkkel illette a románságot.

Ezután az ügyész és a védő beszéde következett. *Baróthy Pál* dr. hosszabb beszédben rámutatott arra az állandó és nagystilű izgatásra, amelyet a román agitátorok elkövetnek és amelynek kitörése, megnyilvánulása volt ez a cikk is.

Marsieu Jusztin dr. részletesen válaszolt az ügyészi beszédre. Ha van sajtószabadság — mondta — akkor ezt tisztelni kell a román hírlapírókra nézve is és lehetetlen izgatást látni ott, ahol nagyrészt történelmi reflexiókkal tudományos meggyőződését nyilvánítja egy román hírlapíró.

Az esküdtek *Indrejka Ábrahám*ot a magyar faj ellen irányuló izgatásban bűnösnek mondták ki és ez alapon a törvényszék 6 hónapi államfogházra és 500 korona pénzbüntetésre ítélte el.

A védő semmiégl panaszt jelentett be az ítélet ellen.

tónak és a társadalmi tudománynak világhírű művelője.

Lapozgatók az első kötetben, a hatalmas, 700 lapnál terjedelmesebb könyvben és lépten-nyomon örömmel látom, mily tudatosan és lelkiismeretesen valószínűsítették meg íróját a kiadó célját. Olvasnunk kell a könyvet és olvastatnunk gyermekeinkkel, nevelésszöveg kell avatnunk annak a nemzedéknek, mely bennünket a cselekvésben föl fog váltani, mely a munka terhét roskadozó vállunkról a magáéra fogja emelni. Az övé már edzettebb lesz, ha a kellő példa és a helyes nevelés idején meg fogja erősíteni.

Eiméit és gyakorlat erős egységbe fonódik a természettudományok gyakorlati alkalmazásának ebben a könyvben. Az energia világos és közérthető magyarázata után nyomban következik a bányászat, kohászat, a fém megmunkálása, a motorok és emelőgépek és a közlekedés eszközeiről szóló fejezet. Mindenütt nyilván láthatjuk a fejlődés óriási útját és szédületes sebességét, a legprimitívebb eszközöktől a legbonyolultabb gépekig. A mit a szöveg mond, azt még érthetőbben magyarázza tömördek kép.

Majd a leghivatottabb szakember a posta múlt történetét és jelen szervezetét magyarázza: a fény tudományos felhasználása egészen a fotografikus hangfölvételig, a legújabb vívmányig ki van merítve. A sokszorosító ipar, a technika a hadviselés szolgálatában, a falpar, a fonó és szövőipar, a papírgyártás, a kémia vívmányai mind külön fejezet, a szakembernek hasznos, a műveltségét kiegészíteni vágyó intelligens emberre végtelenül vonzó és érdekes. A gazdasági gépek, a gazdasági termékek ipari földolgozása,

elektromosság, telegráf és telefon föltalálásuktól a mai tökéletes alakjukig, sőt túl azon a jövőben várható fejlődésükig, mind helyet talált a kötetben. Kimerítő név- és tárgymutató rendelkezik a könyvet, hogy az eligazodás mennél könnyebb legyen benne. Becsületesebb tudós munka ez első betűjéről az utolsóig, benne megbízhatik a szakember és a laikus egyaránt. És szerzőit nemcsak alapos ismeret támogatta; hisz ez természetes: mindegyik cikk olyan emberrel származik, a ki egy életet töltött el a tudományával való foglalkozásban. Hanem azonkívül egy szép és nemes gondolat is lelkesítette: nemzetünknek akartak szolgálni tudásukkal, érteklődést, szeretetet, vonzódást, kedvet ébreszteni benne ama sokágu és gazdag tevékenység iránt, mely az emberi nemet annyira előre vitte. És ez a lelkesedés érta meg őket a száraz és tudákos előadó hangtól, a professzoros fontoskodástól, ez tette szívüket elvonná és fordulattossá, az egész könyvet érdekesítő olvasmányává.

De ránk nézve még egyélt érdekes ez az olvasmány. A természettudomány mindeneknek érthető nyelven szól és határt neki országok politikai vonalait, nemzetiségek különbségeit, nyelvterület elvégződése ne szabhatnak. A vilálemosság gondolatot ropit és kocsi mozgat. Amerikában épp úgy mint nálunk. És mégis belsőkéből fakad az a hő vágy: vajna a mi nemzetünk része mennél nagyobb volna a tudomány vívmányaiban, az emberi élet szebbé és kényelmesebbé tételében, Bacon fontos igazságának megtestesítésében: *humanis commodis inservire*, az emberi közjóknak szolgálni.

Büszke örömmel és elégtelével tölt el bennünket a könyv olvasása: igazán sokat tettünk, talán többet, mint lenyűgözött erőinktől, lebilin-

Hogy él a német császár?

— *Misztakodalmi alkalmából.* —

„Legfőbb jutalmam az, ha éjjel-nappal népemért dolgozhatom” — ezt mondta valamikor egyik beszédében a német császár s valóban a nagy tevékenység, a mindenkori munka jellemzik legjobban *II. Vilmost*, a ki azon emberek közé tartozik, a kiknek a munka élvezet.

Tulzás nélkül elmondható, hogy a német császár birodalma le dolgozabb embere. A császár tulajdonképpen folyton dolgozik, kivéve az alvás és étkezés idejét. Még utazásán sem pihen tevékenysége. A folyó ügyeket akkor is intéznie kell. Több titkár kíséretében az uralkodót még északi utjain is, melyek pedig tulajdonképpen üdülő-összamba mennek. A fontos teleg-rammokat, melyek halasztást nem szenvednek, utána küldik a császárnak; a császári yachtot állandóan egy torpedónaszád kíséri, a mely a táviratok vivőit és hozóit a partra és visszaszállítja.

Legjobban megvilágosodik a császár élete abból, ha elmondjuk, hogyan tölti el egy egész napját.

A királyi palotán büszke bitorzászó leng, hirdette, hogy a császár otthon tartózkodik. Reggel hat óra van. Berlin város legtöbb lakója még ágyában fekszik. De a császár, „a birodalom első szolgája” már ébren van. Óriási ruhaszekrényekből kiválasztja a porosz tábornoki egyenruhát, amelyet legjobban szeret. Átmeneti ruhája — a minő közönséges halandók számára a hálóköntös — nincsen.

— A Hohenzollernek nem viselnek pongyolát — mondotta már az agg Vilmos császár; és a mostani császár mint trónörökös egy kaszárnyc-inspekció alkalmával hálóköpenyes tiszteket látva, így szolt hozzájuk:

— Hordják el uraim a siszekjüket még atyám életében, mert azután aligha viselhetik! En tábornoszernagy lettem, a nélkül, hogy hálókabát egyetlenegyszer lett volna rajtam.

Ez a koral felkelés már sokaknak kellemtelenné vált. Az osztrák magyar nagykövetnél, *Seogyény-Marich* Lászlónál a császár több-

cseit képességeinktől várni, követelni lehetett volna. És meg vagyunk győződve róla, ha nemzetünket általfárja a történelmi öntudaton, a népfentartó hagyományon kívül ez a természet tudományos nevelés is: részünk még nagyobb, dicsőségünk még sugárzóbb lesz, jólétünk megerősödik és anyagi függetlenségünk szilárd alapra épül. A Műveltség könyvtára e nevelésben nagyszerű hivatás vár.

Azonban nemcsak kenyérről élünk, hanem az Ur Igéjével is. Mikor az Athenaeum első prospektusát kiadta, a Műveltség könyvtárában nem hat, hanem tizenkét kötetet ígért s ezek köz: nemzetünk és irodalmunk történetét, egyetemes történetét és a népek irodalmának történetét, végre pedig a művészetek könyvét. A mily igaz meggyőződéssel válljuk a természet tudományi nevelés fontosságát és nemzeti jelentőségét, épp oly féltelennel tekintünk minden egyoldalúságra, legfőként arra, mely az anyagi javak kultúra miatt elhanyagolja a lélek és szellem legszebb alkotásait, a történet iránti szeretetet és a poézis, a művészet megbecsülését. A magyar közönség saját szükségletét okos érzéssel megismerve, már is fölkarolta az Athenaeum vállalkozását és biztosította az első természet tudományi sorozat sikerét.

A kiadó már most ismerje kötelességének a közönség, az irodalom és önmaga iránt, hogy az első hat könyv megjelenése után azonnal vegye munkába a másik hatot. Sikere ezzel nem lesz kisebb, dicsősége az uttörésért nagyobb lesz, sőt így válik teljessé.

szőrösen bejelentette magát reggeli hét órakor, amikor a követ még ágyban feküdt. Mikor azonban Szögyény megszokta ezt, utóbb hat órakor is gyakran meglátogatta.

A császárné szalonjában fogyasztja el Vilmos első reggellijét: teát vagy kávé, hideg sültet, vagy felvágottat és tojást. Rendszeren a császárné is vele reggelizik.

Azután megkezdődik a munka. A császár megállapítja az audienciák sorrendjét, elolvassa magánleveleit és a hozzáérkezett érdekesebb tartalmu memorandumokat. Majd aláírja az aktáknak, kinevezési és egyéb okiratoknak egész tömkelegét.

De még felét sem végezhette el a kitűzött munkának, mikor a császárné — sétakocsizásra öltözve — belép. Vilmos császár felkel asztala mellől és elkíséri feleségét az állatkertbe vagy más egyebüvé, a honnan 10 órakor már hazatérnek. Megkezdődnek az előadások és konferenciák.

Majd a miniszterek és az államtitkárok kerülnek sorra. Ez eltart ebéd idejéig. Az ebédet egy vagy negyed két órakor szolgálják fel.

Déután pedig ugyanez kezdődik előlről: akták, miniszterek, audienciák. S e mellett van még ideje a német császárnak arra, hogy olvasson — sozat, mert hisz egyike a legműveltebb németeknek, hogy írjon, zenéljen,essen és sportot üzzön.

Meg is teszi; sőt igen gyakran tart nyilvános beszédeket, gyakrabban, mint bármelyik európai uralkodó.

És soha-soha semmi kötelességét el nem mulasztja!

A vaggongyárat bezárják.

(Sztrájkolók terrorizmusa.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 27.

Arad gyáripára válságos esemény előtt áll. Mint ismeretes, az aradi Weitzer-féle vaggongyárnak egy hét előtt munkahiány okából 9 asztalost és 7 fényezőt el kellett bocsátania. Ezt megelőző napon az aradi munkásszervezet az igazgatóságnak egy memorandumot nyújtott át. Az igazgatóság azonban kijelentette, hogy nem tárgyal a szervezettel, hanem csak saját munkásaival, mire a memorandummal a munkások küldöttsége jelentkezett és a gyárigazgatóság a küldöttséggel megvitatta a memorandum egyes pontjait.

A memorandum első pontja azt kívánta, hogy az új elszámolási rendszer töröltessék, az igazgatóságnak azonban sikerült a munkásokat meggyőzni arról, hogy ez a munkások javára szolgál, minek következtében a kiküldöttek ezt a pontot elejtették.

A legnagyobb ellentétel a memorandum azon pontja idézte elő, amelyben a munkások azt követelték, hogy biztosítsák nekik akkordkereseti gyanánt az alapbérnek másfélszerese. Az igazgatóságnak ezen követelés tekintetében az az álláspontja, hogy a szorgalmas és ügyes munkás többet keressen, mint az, amelyik kevésbé szorgalmas.

A lefolyt idő alatt számos békéltetési tárgyalást tartottak Zubor Andor helyettes iparhatósági biztos vezetésével és ezek között az utolsót tegnap, melynek eredménye az volt, hogy a megegyezés az igazgatóság engedékenysége dacára sem sikerült.

Ma reggel aztán újabb esemény történt a bérharcban: az összes kovácsmunkások összítették a munkáit. A vaggongyári kovácsok egy küldöttsége ma reggel megjelent Zubor Andor

helyettes iparhatósági biztosnál és bejelentette, hogy a kovácsok, sztrájkoló társaik támogatására, ma reggel szintén sztrájkba léptek. A küldöttség bejelentette azt is, hogy a kovácsok csatlakoznak az asztalosok által felállított követelésekhez és ezeket a követeléseket még négy újabb ponttal toldják meg.

Zubor Andor azt a véleményét fejezte ki a küldöttség előtt, hogy a kovácsoknak ez a lépése a sztrájkolók ügyét még jobban elrontja, mert bárki is támogatja a sztrájkolókat, a gyár nem adhat több munkát, mint amennyi van, s az a körülmény, hogy ismét egy újabb csoport munkás áll sztrájkba, az ellentéteket még jobban kiélesíti.

A sztrájkba lépett kovácsok azonban fenntartották elhatározásukat és ma reggel valamennyien a Munkás Otthonban lévő sztrájk-tanyán gyülekeztek, ahol zeneszó mellett töltötték el a napot.

A sztrájkolók ma értesítést kaptak Budapestről, hogy a központ nevében holnap Wanczák János Aradra érkezik, aki megfogja kísérelni a megegyezés nyélbeütését.

Az iparhatóság Lavincz Ferenc waggongyári munkás és András Gyula, a munkásszervezet titkára ellen kihágási eljárást indított a munkások izgatása címén.

Illetékes forrásból úgy értesülünk, hogy ennek az erőszakolt sztrájknak igen súlyos következményei lesznek. Ha a kovácsok holnap, szerdán nem állanak munkába, akkor az igazgatóság kényszerítve lesz az egész üzemel beszüntetni, mert a gyárban még dolgozó embereknek a kovácsok által előkészítendő munkát kell befejezniük és így ezeknek a sztrájkban nem álló munkásoknak nem lehet majd munkát adni. Bezárják tehát az egész vaggongyárat.

Ehhez még csak azt fűzzük hozzá, hogy az igazgatóságnak a sztrájkoló munkások nagy része, szóval és írásban kijelentette, hogy ők nem akarnának sztrájkolni, azonban a többiek terrorizmusa alatt állnak és különösen a kovácsok, akik között sok a régi munkás, tisztán ezen terrorizmus hatása alatt szüntették be a munkát.

Kinos jelenet

az aradi járásbiróságnál.

(A csanádi főjegyző-helyettes fenyegetésel.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 27.

Azok az ügyvédek, akik ma délelőtt az aradi járásbiróság vezetőjének hivatalos helyiségében voltak elfoglalva, kinos és boszonto jelenetnek voltak tanui Dedinszky Béla dr. csanádmegyei főjegyző-helyettes jóvoltából. A tárgyaló teremben lejátszódott felháborító szóváltásról tudósítónk az alábbiakban számol be:

Ma reggel 10 órára egy sommás perben alperesként Babó Iván járásbíró elé volt idézve Dedinszky Béla dr. csanádi új főjegyző-helyettes, akit Cseresnyés János alig másfél hónapja nevezett ki erre az állásra. A felek felhívásánál sem Dedinszky, sem ennek megbízottja nem jelentkezett, mire az ellenfél ügyvédje kérte a makacssági ítélet meghozatalát s Dedinszkynek úgy a kereseti összegben, mint a perköltségekben való elmarasztalását. Ez meg is történt.

Alig hozta meg a bíróság az ítéletet, a terembe lépett Dedinszky és jelentkezett Babó Ivánnál. Ez azonban tudomására hozta, hogy az ítélethozatal már

megtörtént s hogy a főjegyző-helyettes el van marasztalva. Mikor ezt Dedinszky meghallotta, dühtől sápadtan tört ki:

— Micsoda eljárás ez?! Ez hallatlan dolog! Majd meg fogom én mutatni, hogy ilyesmi nem fordul elő többet!

— Tessék csendesebben viselkedni! — utasította rendre Babó a kiabáló embert.

— Engem ne tanitgasson. Fel fogom önt függesztetni! Az igazságügyminiszterhez fogok fordulni, feljelentem az egész bíróságot! — kiáltozott tovább Dedinszky.

— Ujból figyelmeztetem, hogy ne kiabáljon és ne zavarja a tárgyalások menetét, mert különben megbírságolom! — vágott vissza ingerülten a járásbíró.

A magából kikelt ember azonban még ekkor sem hallgatott el s egyre azt kiabálta, hogy elcsapatja, feljelenti, felfüggeszteti Babót. Végre is a különben flegmatikus bírót is kihozta a sodrából ez a viselkedés és szigorúan rákiáltott:

— Azonnal távozzék innen, mert különben lecsukatom!

A teremben levő ügyvédek is felháborodva és fenyegetőleg mutattak ajtót Dedinszkynek s egyikük kiment, hogy a fogházörököt hívja. A főjegyző-helyettes azonban nem várta be a további fejleményeket, hanem fölcapta a kalapját és elhagyta a tárgyalótermet. A kinos esetet most nagy felháborodással tárgyalják jogászai körökben.

Zsúr-témák.

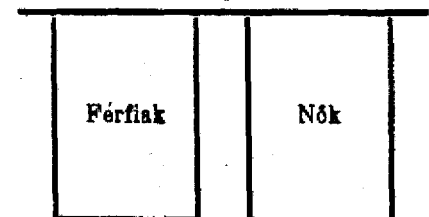
Le a kalappal.

Mi, kajan férfiak, azt valljuk, hogy a nők elsősorban azért járnak színházba, hangversenyre, balokra s egyéb multságokra, hogy új kalapjukban, ruhájukban pávaskodjanak. Minden más alig érdekli őket s a színpadon, Stuart Márián is elsősorban azt nézik, milyen szabású a gallér a ruháján. Prima donnáinkat pedig elsősorban azért szeretik a nők, mert oly „hercegül átöltözödnének, hogy nem lehet levenni róluk a látszóvet”. Ily körülmények közt érthető, hogy a nők a nézőtérre lépve, nem akarnak megvárni könyeik, áru'asaik gyömböcsétől, a férfiek rémétől: a nagy tolas kalaptól. Hiába a rendőrségnek, igazgatóságnak minden intézkedése: a nők nem tántanák.

Udvariasan be kell vallanunk, hogy a nőknek ez a csökönyös ragaszkodása a ka'aphoz, nálunk nem tartott sokáig: a malomkő kompozíciók maguktól lekerülnek a szőke, fekete, vörös kontyokról és nem szerepelnek akadályként a nézőtérén. Nem úgy Németországban, ahol a germán menyecskek sehogysem akarják elismerni az igazgatóságnak azt a jogát, hogy lehámozza szalmasárga hajukról a veteményes kertet vagy átsergeletet.

Néhány leleményes igazgató tehát úgy segített magán, hogy az alanti ábra szerint helyezte el a közönséget.

Színpad.

Külön kerültek tehát a férfiak és külön a nők, aminek a vége az lett, hogy a férfiak nagyon jól látták az előadást, míg a nők hiába nyújtogatták nyakukat, hogy az előttük ülő tolas hegyeken sul láthassanak: meddő volt minden erőlködésük. Topor-szóltak, tiltakoztak, de mindez nem használt. Büny

bánón ki kellett jelenteniök, hogy a jövőben levezik a kalapokat, csak ültessék őket össze a férfiakal. Mert a kalap után végre is a legfontosabb — a fiirt.

Heine felesége.

A nagy német költő halálának félszázados évfordulóján egy párisi lap felújítja Heine Henri feleségének, *Matildnak* emlékét. Philibert *Audebrand*, a párisi hírlapírók nesztora sokat járt Heineéknél és gyakran ebédelt velük. Ezeknek az ebédeknek nagyon viharos volt a lefolyásuk. Matild nem tűrte meg a legcsekélyebb ellentmondást sem és gyakran megesett, hogy az étellel megtelt tányért Heine fejéhez vágta. Ezt akkor is megtette, amikor vendég volt jelen. Ilyenkor Heine mérgesen kifakadt;

— Hétfőn verést kap érte.

Hétfő volt ugyanis a nagy boszu napja, amelyen Heine az egész héten összegyülemlett haragját Matildon töltötte ki. Egy ízben Matild nagyon kedvetlen volt. Meghalt a papagája.

— Most egyedül álok a világon — jajgatott a vigasztalan asszony.

— Es én semmid se vagyok? — kérdezte férje.

— Semmim, semmim, még kevesebb, mint semmi — kiáltotta Matild szinte őrjöngve.

— Heine keze erre súlyosan ránehazodott a vakmerő asszony szájára. Egy alkalommal Heine közölte barátaival, hogy végrendeletet csinál. Egész vagyonát Matildra hagyta, de kikötötte, hogy még egyszer férjhez kell mennie

— Azt akarom, mondotta, hogy legyen ember a világon, aki megstrasszon engem és mindennap ismétlje: „Miért is halt meg a szegény Heine? Ha nem halt volna meg, nem az én nyakamon ülne most az özvegye!”

MULATSÁGOK.

(=) **Atléták tea estélye.** Hamvazó szerda előestéjén a farsangot temették ma széles jó kedvvel az egész városban. Az *atléták* különösen vígan voltak: tea-estélyt rendeztek a Tóth-féle vendéglőben, ahol díszes közönség jelent meg. A szupé alatt *Jahl Nándor* egy monológot adott elő nagy hatással, ifj. *Vass Gusztáv* pedig szabad előadást tartott „*Audencia Karnevál ő felsége előtt*” címen. Jelen voltak az estélyen:

Urleányok: Boros nővérek, Biszterczky nővérek, Gaál Vilma, Schiffer nővérek, Somogyi nővérek, Basch Istványa, Szathmáry Ilonka, Balla nővérek, Kosztolányi Margit, Molitorisz nővérek, Riemer nővérek, Sarlot Panui, Szroinka Emmi, Szalay Minike, Molitorisz Gizi (Békéscsaba), Szeifried Aranka, Zikó Lenke, Grumáz Mariska, Franz Irma, Hinderleder Matild (Kovácsza).

Urasszonyok: Boros Vidané, Biszterczky Kázmérné, Szathmáry Jánosné, dr. Borsos Béláné, Sarlot Domokosné, Mistéth Sándorné, Szeberényi Jánosné, Balla Alajosné, Molitorisz Józsefné, Schiffer Alajosné, báró Exterde Kalmánné, dr. Vass Istvánné, ifj. Vass Gusztávné, Preisinger Béláné, Domokos Gyuláné, Franz Károlyné, öz. Boros Beniné, Vétsey Jenőné, Somogyi Agostonné, Skrainka Lajosné, Szalay Sándorné (Békéscsaba), Zikó Jánosné, Csáklány Sándorné (Ujarad), Trucza Károlyné, Palágyi Ferencné (Ujarad), Csutha Györgyné.

(=) **A vaskereskedők bálja.** Az aradi vaskereskedők szombat este tartják meg ezidei báljukat a Központi szálloda ujonnan átalakított helyiségeiben. A szűkebbkörű vigalmi bizottság ma este *Knöffel* Lajos elnöklété mellett ülést tartott, melyen megbeszélték a mulatság rendezésének részleteit. Az estély, mely 9 órakor kezdődik, oly sikeresnek ígérkezik, hogy valószínűleg felül fogja múlni az összes eddigieket.

(=) **A „Haladás” asztaltársaság március hó 2-én vasárnap a városi vendéglő termében, részint saját alapja, részint a magyar városi szegény gyermekek segélyezésére jótékonyesülni, működéséről előadással egybekötött táncmulatsá-**

got rendez. Belépő díj: személyenként 80 fill., karzat 80 fill. Jegyek előre válthatók az asztaltársaság helyiségében, Nagy Sándor-utca 7. sz. (Cserebogár-vendéglő.) Színre kerül *A kis fruska*. Ékekes bohózat 3 felvonásban. Rendező: Szeless Pál. Szög: Tozony Máttyás. Karnagy: Erdélyi Tóni. Ügyelő: Szeless Károly. Személyek:

Sz. Szkalos Pál, Záray Ilonka, Váray Ödön, Szeless Károly, Pálincás Ferenc, Kossek István, Kulin Etelka, Papp János, Szilvássy Antal, Korna Lujza, Bajay Zoltán, Nagele Rudolf, Ajtay Zoltán, Jóna László.

(=) **A borossebesi kaszinó február hó 25-én az abrudbányai első zenekar közreműködésével sikerült táncmulatságot rendezett. A sikerért az érdem a vigalmi bizottság tagjait illeti meg, élükön *Hajdu József* szolgabíróval, kik nagy buzgalommal fáradtak az estély sikerének érdekében. A négyeseket 26 pár táncolta. A jelen voltak névsora az alábbi:**

Asszonyok: Bauer Ernőné, Baumgartner Jánosné, Bernstein Manoné, Bolyos Józsefné, Csizsár Józsefné, Ekkert Károlyné, Fűzes Józsefné, Leinva: ter Gyuláné, Markovics Józsefné, Németh Ekné, Niegrei z Lászlóné, Schurina Vilmosné, Steiner Samuné, Szeif Zoltánné.

Leányok: Bruckner Karola, Budai Evke, Csoma Marista, Hónig Margit, Kaszuba Margit, Körmeny Sarolta, Kráilitz Kotika, Markovics Erika, Mózer Angi, Schöli Lujzika, és Weitner Vilma.

(=) **Az Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak vonatkísérő személyzete márc. 17-én a városi helyiségében tartott jótékonyesü táncvigalom alkalmával befojlt felülfizetéseket:**

Vasárhelyi Béa, Vass Gusztáv, Neuman Testvérek, Urban Ivan 20—20 koronát, Jakabffy László, Purgly János, Nachnébel Odön, Hegedüs László, Szathmáry János 10—10 koronát, Kövér Márton, Dobrosy Károly 6—6 kor., Sándor Ede Jakabffy Lajos, Csernovits Diodor, Kolombán Pál, Obetkó Mihály, Losonczy Géza, Baczó Frigyes, Csotó László, Gogoák Antal, N. N., Nagy Kálmán, a Kossuth asztaltársaságtól, Arpad Henrik 5—5 koronát, Gellényi Ernő, Molnar Jakab, Wiener Gyula dr., Stefan István, Bántfy Miklós, Erdős Dezső, Mayer Béla 4—4 koronát, Szathmáry Gyula, Erdélyi Antal 3 kor. 20—3 kor. 20 fillér, Kristóry István, Vaszil Sándor, Ferenczy Erika, Pataki János 3—3 korona, Werner Sándor 2 20 fill., Seoes Ede, Major Rezső, Vétsey Jenő, Haberéger Lajos, Papp Karoly, ifj. Beleznay János, Kelter Gyula, Krisztinkovits József, Hajós Ferenc, Grünvald Lajos, ifj. Vass Gusztáv, Laboda Ferenc, Palfy István, Révész Adolf, Tüdös Béla, Vasárhelyi János, Bogán Károly, Laczay István, Zinner Gyözö, Kotz János, Szilárd Gyözö, Joanovics Sándor, Vincze Endre, Halasz Jenő, Erdőffy Ferenc, Kardos Karoly, Hunyadi József, Terney Ferenc, Lengyel István, Rényi Miklós, Szarka János, Perényi Nándor, ifj. Liptai János, Medve Imre, Szemző Ernő, Bekonyi Karoly, D. Szabó Mihály, N. N., Borbély Ferenc, Regenyi N., Imre Sandor 2—2 koronát, Molnar Ferenc 1 kor. 80 fill., Isztray Géza, Kállai Nándor, Hady Antal, Major Agoston, Jeney László, Elemér Gyula, Mészáros László, Beleznay János, Szantó Mihály, Szeberényi János, Edvi Illés Péter, Gábris Géza, Kiss Miklós, 1 k. 40—1 kor. 40 fill., Lujancza Katalin 1 kor. 20 fill. Löv Kálmán, Neulinger Béa, N. N., Székely Karoly, Mistéth Sándor, Buza Pál, V. Borbély Ferenc, Dobos István, Számel László, Balogh Géza, Szelleke Károly, Klein Simon, Pálincás Lajos 1—1 korona, Bartha Bodog, Maurer Géza, Goron Györgyné, Róth Antal, Sándor János, Munkácsy Lajos, Izák László, Pinter Mihály 80—80 fillért, Bartha János, Veres Antal, Szita Adolf, Drobrogy Gyula, Pománcz Gáspár, Schvarcz Zsigmond, Faragó József, N. N. 60—60 filléért, Sarlot Lajos 40 fillért, N. N. 20 fill. Az adományokért ezuton is köszönetet mond a *rendezés*.

Az Arad-Csanádi Egyesült Vasutak vonatkísérő személyzetének küldöttsége hétfőn este megjelent a Kossuth asztaltársaság ülésén, hogy a folyó hó 17-én rendezett táncvigalmon befojlt 260 korona tiszta jövedelem felét, 180 koronát átadja a Kossuth-szobor bizottságnak. Az összeget *Nagy Alajos*, a küldöttség vezetője rövid beszéd kíséretében adta át. A küldöttségben résztvettek még: *Olasz József*, *V. Borbély Ferenc* és *Szabó Gusztáv*. A tiszta jövedelem másik felét az öreg honvédeknek adják.

(=) **A magyarádi önk. tűzoltó-egylet folyó hó 25-én tartotta meg felszerelési alapja javára táncmulatságát, amelyen résztvettek a szomszédos községek önk. tűzoltó-egyesületének kül-**

döttségei is. A mulatság fényesen sikerült. Jelen voltak:

Asszonyok: Bedrag Alexané, Blum Ferencné, Bugár Döméné, Bugy Demeterné, Deobald Józsefné (Agris), Dub nezky Józsefné, Farkas Györgyné, Faur Mihályné, Fürst Sándorné (Borosjenő), Kirch Mihályné (Arad), Koller Antalné (Borossebes), Koller Andrásné (Borosjenő), Kovács Jánosné, Kovács Miklósné, Lázár Mihályné (Galsa), Markovics Ferencné, Markovics Miklósné, Mihályfi Mózesné, Morár Aurélné, öz. Morár Mojszáné, Pescar Péterné, Popercu Jánosné, Popovics Péterné, Rieger Jánosné, Spitzer Péterné, Stein Zsigmondné, Steigerwald Antalné, Stolcz Józsefné, Schabberger Károlyné, Szlatky Károlyné, Tobiás Jánosné, Tamásovics Györgyné, Vagaló Kornélné, Weilder Györgyné (Borossebes), Venczel Pálné, Zsiga Jánosné (Drauc)

Leányok: Bogdán Hortans, Blum Mariska, Bugy Róza, Hezler Lona (Arad), Mezei Teréz (Galsa), Péterfi Ludovika, Rieger Anna, Rieger Róza, Rieger Mária, Sto cz Irma (Pankota), Tamásovics Lenke, Tamásovics Margit, Venczel Anna, Venczel Giza, Zsiga Teréz és Rózsika (Drauc).

A báróné ékszerai.

(Tolvaj szinésze.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, február 27.

Egy nagy tolvajbanda és orgazdái bünpörlésnek a tárgyalását kezdte ma meg a budapesti büntető törvényszék *Sárkány* dr. bíró elnöklése mellett. Káros gyanánt báró *Pongrácz* Jenőné szerepelt. Báró Pongrácznének a fővárosi lakását, mialatt maga a vidéki birtokán nyaralt, a múlt évben alaposan kifosztották. Különösen az ékszereit dezsmálták meg, amelyekből 12 000 korona értékűt vittek el. A tetteseket csakhamar kézrekerítette a rendőrség ifj. *Csik Imre*, egy fiatal vidéki színész személyében.

Hogy ő a ludas, érdekes módon jöttek rá. A társulatnál, amelynél *Csik* szerződött volt, a fiatal színész udvarolt egy pályatársnőjének, *Gergely* (Rögi) Cillinek, akinek egyre-másra ajándékozta a briliánsbutonokat és egyéb aranyemléket. A dolg annál gyanusabb volt, mert hamarosan az is kislült, hogy *Csik*nek az apja házmestere annak a Baross utcai háznak, amelyben báró Pongráczné lakott. Együtt a tolvajjal, kinek a betörés alkalmával *Ladányi* (Meisel) Géza is segédkezett, egész sor ember jutott csávéba. Többnyire vásároltak az ékszerekből, melyek jórészt a betörők *Stark* Márton ékszerészsegéd segítségével értékesítették.

A törvényszék háromjukon kívül vád alá helyezte még orgazdaságért: *Ringer* Jakab és *Güick* Hugó ékszerészeket, *Krausz* Márton, *Barch* Rózát, *Meisel* Jankát, *Gergely* Cillit, *Lendvay* (Löwy) Arturt és *Splegel* Adolfot, továbbá tulajdon elleni kihágás címén: *Friedmann* Izidort, *Kemény* Edét, *Welsz* Sámuel, *Ullmann* Józsefet, *Frölich* Bernátot, *Lefkovicz* Lipótót, *Pick* Adolfot, *Pariser* Márkot és *Neubauer* Károlyt, végül jogtalan elsajátításért a szülőket, kiktől ifj. *Csik Imre* a kulcsokat ellopta a betörés alkalmával, id. *Csik Imre* házmestert és a feleségét.

A vádlottakkal és a tanukkal teljesen megtelt a tárgyaló terem, a hallgatóságnak alig jutott hely és nehezen helyezkedtek el már a védők is: dr. *Mózes* László, ifjabb dr. *Székely* Dezső, dr. *Bródy* Ernő, dr. *Kiss* Ferenc és még vagy hat fiatalabb ügyvéd. A vádhatóság képviselőjében dr. *Uzonyi* királyi ügyész jelent meg. Miután a vádiratot felolvasták, kezdetét vette a vádlottak kihallgatása.

Csik Imre színész, az elsőrendű vádlott, egészen fiatal suhanc még. A lopásokat beismeri, s elmondja, mint követte el azokat folytatólagosan.

— Vagy huszszor hatoltam be — egymond — a báróné lakásába.

Elnök: A maga atyja, nemde, házmester volt abban a házban?

— Igen s míg a báróné nyaralt, anyám őrizte a lakás kulcsát, amelyet nem volt nehéz megszerezniem.

— Mikor először betört, mit vitt el?

— Csak néhány ezüst díszítágyat, amit a báróné szalonjában találtam.

— Utóbb feltörte az ékszeres szekrényt?

— Arra nem volt szükség, mert az ékszer szabadon volt.

— Ki segített a lopott ékszert értékesíteni?

— Stark Márton ékszerészsegéd, akit régóta ismertem.

— Mi vitte magát, aki mégis intelligens ember, erre a csuf büntett elkövetésére?

— Előbb csak egy kis zsebpénzre akartam szert tenni, de utóbb egy terv foglalkoztatott.

— Micsoda?

— Amint láttam, hogy a sok ékszerből nagyobb summához juthatok, arra gondoltam, hogy szervezek egy — szintársulatot. (Derűltség.)

A vádolt előadta ezután, hogy a szintársulat szervezéséhez szükséges nagyobb összeget azonban nem tudta egyszerre megszerezni s így egyelőre csak azt cselekedte meg, hogy maga állott be egy szintársulathoz. Így ismerkedett meg *Gergely Cili* kardalosnővel, akinek udvarolni kezdett s akit néhány ékszer ajándékozásával lepett meg.

Ezután a többi vádoltat hallgatta ki a bíróság, aml igénybe vette az egész napot. A tárgyalást holnap folytatják.

Prielle Kornélia temetése.

(Az utolsó ut.)

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesítése. —

Arad, február 27

Fényes gyászpompával kísérték ma utolsó útjára a magyar színművészet nagy halottját, *Prielle Kornéliát*. Az örökifjú „nagy mama” elnémult ajakkal, ezüstszerű koporsóban került ma ismét a Nemzeti Színház falai közé, ahol örökre elbucsuztak tőle zokogó pályatársai, elsiratták tisztelőinek és bámulóinak ezrei, — s aztán elvitték a koporsót Szabadszállásra, ahol holnap helyezik örök nyugalomra.

(A ravatal.)

Prielle Kornélia holttestét ma reggel az enterprise diszfogóján szállították át a Vasutcai gyászházból a Nemzeti Színházba, amelynek udvarán nyomban ravatalra tették. Az udvart teljesen feketébe vonták s a koporsó palma és babérfák között magas emelvényen nyugszik. Mögötte *Lendvay Márton* szobra, a koporsó lábánál pedig két piros bársony párna van elhelyezve, az egyik a művésznő arany érdemkeresztje, a másikon egy gyögyvirágokkal és ibolyákkal díszített ezüst lant és egy aranyból vert álarc van kitéve, amiket *Prielle* a közönségtől kapott.

A koporsót férjének és rokonságának fehér virágokból kötött botrákái és legkedvesebb barátjának, *Rákosi Szidinek* friss tavaszi virágokból font koszorúja borítja. A ravatalt magát, amely mellett az enterprise emberei teljesítik díszőrséget, teljesen elhalmozták a szebbnél szebb virágkoszorúkkal, amelyeknek illata nehézzé teszi az udvar levegőjét. Alácsüngő gyönyörű selyem szalagjainkon a csillogó aranybetűs fölírások hirdették az elköltözött nagyságát.

A *Nemzeti Színház* három óriási babérok-

ból és pálmákból való koszorúval áldozott az elhunytak, amelyek egyikét az igazgatóság, a másikat a pályatársak és a harmadikat a műszaki személyzet tett a ravatalra. A koszorúk rengetegéből is kitűnik a művésznő szülővárosának, *Máramarosziget* városnak koszorúja, amelyet a város fölkeresésére *K. János* Odön műegyetemi rektor hozott a koporsóra. Két koszorut küldött az *Operaház*, az egyiket az igazgatóság, a másikat a személyzet, továbbá a *Vig-színház*, a *Népszínház*, a *Király színház* és a *Magyar Színház*, *Föld Zsigmond* társulata, a *Petőfi Társaság*, a *Lipótvárosi Kaszinó*, az *eperjesi Széchenyi-Kör*, az *Aradi Nemzeti Színház*, a *Pécsi Nemzeti Színház*, *Zilahy Gyula* és a *debreceni szintársulat*, *Komjáthy* és szintársulata, a *Thália-Társaság*, a *Színművészeti Akadémia*, *Rákosi Szidi* színiskolája, *Rákosi Jenő*, *Boniczky Arpád*, *Lenkel Hedvig*, *Várad Gábor* és neje, *özv. Jókai Mórné*, *özv. Szigeti Imréné*, *Nánássy Odön* és neje, *Delli Emma*, *Kocsisovszky Borsa*, *Polonyi Jenő* és rendkívül sokan mások.

A ravatalhoz tíz órától bocsátották a közönséget s onnan kezdve szakadatlanul rengeteg sokan tekintették meg egész két óráig, a mikor elzárták a kapukat. Több mint tízezer ember fordult meg pár óra alatt a díszes ravatalnál.

(A temetés.)

A temetési, illetve beszentelési szertartás délután négy órakor kezdődött óriási részvét mellett. A Nemzeti Színház udvarát négy órára zsúfolásig megtöltötte az előkelő gyászoló közönség, melynek soraiban ott volt *Berzeviczy Albert*, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke, *Bezerédy Viktor* miniszteri tanácsos, a Nemzeti Színház, az *Opera*, a *Nép*, a *Vig*, a Magyar- és a *Király Színház* művészeti személyzete az igazgatók vezetése alatt, számos író *Rákosi Jenő*vel az élükön, több vidéki küldöttség, festők, szobrászok stb. A család a koporsó körül foglalt helyet.

A gyászszerterítés az *Opera* énekkarának „Jézus az én életem” című zsoltárával kezdődött. A bucsuztatót az egyház részéről *Petri Elek* református lelkész mondotta, ki megható beszédben méltatta az elhunyt életét. Rövid szép imával fejezte be beszédét, mely után *Somló Sándor*, a Nemzeti Színház igazgatója mondta az intézet nevében nagyszabású gyászbeszédet. Majd ismét az énekkar *Erkel Ferencnek* „A halál éjszakája” című megindító dalát énekelte, amivel a gyászszerterítés véget ért.

Ezután leemelték a koporsót a ravatalról és a halovás halottas kocsihoz tették, mire megindult a gyászmenet a keleti pályaudvarra, ahol halottszállító vagonba helyezték a koporsót. Most *Mihályfi Károly* lépett a vagon elé és a pályatársak nevében megleghangú bucsuztatót mondott.

(Szabadszálláson.)

A főváros tudvalevőleg díszsír helye ajánlott fel *Prielle Kornélia* hamvai részére, de a fiatal férj: *Rozsnyai Hoshke* Kálmán ragaszkodott hozzá, hogy felesége s pestmegyei *Szabadszálláson* temetessék el, ahol ő — *Hoshke* — nemrégiben állítólag egyik nagybátyjától „örököt” egy házat és földet, mintegy hetvenezer korona értékű vagyont.

Miután a Nemzeti Színház vezetősége hiába kérte, hogy Budapesten temethessék el a nagy művésznőt, ma éjjel elszállították a koporsót *Szabadszállásra*, ahol holnap délután helyezik el örök nyugalomra *Prielle Kornéliát*.

(A pénz.)

Az alábbi szomorú história a halál napja előtt kelt szárnyra a főváros művészi köreiből:

A Vas-utcában utolsó napjait, utolsó óráit éli a Nagyasszony.

— *Kornélia* haldoklik! — jelentik egymásnak bánatosan a Nemzeti Színház tagjai és körülfogják *Rákosi Szidit* aki új, meg új híreket hoz a Nagyasszonyról, akit ő ápol szeretettel, önfeláldozással. *Rákosi Szidi* híven beszámol mindenről, ami *Kornélia* körül történik. C ak éppen azt nem mondotta el senkinek, hogy *Kornélia* nagy anyagi bajokkal küzd, amitor a Nemzeti Színházról kért pénzt, hát küldtek is neki négyszáz koronát — a temetési költségekért. A Nagyasszonynak alá kellett írni azt a nyugtát, amelyben ő ösmeri, hogy a temetési költségeire kiadtak neki előre 400 koronát...

Ezt nem mesélte el *Rákosi Szidi* senkinek és nem mondotta el azt sem, hogy mi történt, mikor elfogyott, az utolsó krajcárig elfogyott a 400 koronácska. A Nagyasszony restelt panaszkodni és restelt kérni De legjobb barátjának mégis csak el kellett mondania, hogy nincs pénz a háznál, nincs a konyhára és nincs patikára való. *Rákosi Szidi* pedig hamarosan megvigasztalta:

— Mit beszélsz te itt össze vissza anyagi gondról, *Kornélia*. Hát ott vannak a színpadi ruháid...

— Eladjam őket?

— Hát perze.

— Kinek kellene az én rongyaim?

— Nekem is. Most sorra a te szerepeidet jatszom, jók lesznek nekem a te ruháid...

— Az én ósdi, fakó ruháim?...

— Igen, igen; azok!... Már én rég gondoltam erre és — nézd! — el is hoztam már a pénzt is értük!

— És elviszed a ruhákat?

— Dehogyan viszem, dehogyan viszem; majd ha felgyógyulsz kikeressük együtt azt, ami neked soha többé nem kell...

Tovább nem folytathatta. *Kornélia* megfogta a kezét, a szívéhez szorította, aztán halkán szólt:

— *Sziduci*, köszönöm a jószágodat. De legalább írd föl magadnak, hogy mennyivel tartozom; mert te olyan vagy, hogy amint kimégy ebből a szobából — elfelejted, milyen jót tettél örök barátoddal!...

Nagy Sándor beszámolója.

(Csanádállapot Csanádpalotán.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, február 27.

Csanádvármegyében ma volt az első politikai beszámoló a képviselőház feloszlata óta. Vasárnapra ugyan több népgyűlés volt tervbe véve, de ezeket akkor betiltották. *Nagy Sándor dr.*, a nagylaki kerület volt országgyűlési képviselője ma kezdte meg beszámoló körútját kerületének egyik legnépesebb községében: *Csanádpalotán*, amelyet a katonai karhatalom valósággal megszállott. A beszámoló minden rendzavarás nélkül folyt le. A nép ugyan több ízben adott kifejezést érzelmeinek, de a katonaság nem találta okot a közbelépésre. A beszámoló lefolyásáról a következő tudósításunk szól:

Farkas László csanádmegyei alispán intézkedésére már a kora reggeli órákban a szegedi 46. gyalogezred egy százada, azonkívül 24 lovas és 24 gyalogos csendőr érkezett *Csanádpalotára*, akik megszállták a vasutállomás környékét. A nép izgatottan nézte a karhatalom felvonulását, de felkiáltásokon kívül rendzavarásra nem ragadtatta magát.

Az Arad felől jövő személyvonattal jött meg *Nagy Sándor dr.*, aki *Benedek Árpád* lap-szerkesztő kíséretében érkezett. A volt képviselőt lelkes éljenzéssel fogadta a pár száz főnyi tömeg. *Nagy Sándor dr.* a fogadására megjelent küldöttséggel kocsihoz ült, mire a katonaság és a csendőrség körül fogta a kocsikat és úgy vonult a menet, a nép folytonos éljenzése között a köz-

ségházára, amelynek nagytermében nyomban megtartották a beszámoló gyűlést.

Nagy Sándor dr. beszédében éles szavakkal ítélte el a kormány ténykedéseit és ezzel sűrű helyesítéseket váltott ki a hallgatóságból. Majd rátért a király tanácsadóira, akik szinte főközzel a mostani szomorú állapotoknak. Végül a csanádmezei állapotokat bírálta keményen, a hallgatóság élénk tetszése között.

A volt képviselő után Benedek Árpád mondott tüzes hangú beszédet, amelyet sűrűn szakítottak félbe éljenzéssel és elkésereedett kifakadásokkal.

A pártgyűlés lelkesedéssel bizalmat szavazott Nagy Sándor dr.-nak s őt egyhangulag ismét képviselővé jelölte.

A beszámoló után ebéd volt, amelyen több felkészítő hangzott el. Délután Nagy Sándor dr., Benedek Árpáddal elutazott a községből. A kivonulás alkalmával megismétlődtek a fogadtatás jelenetei. A katonaság és a csendőrség ismét *közrefogta a kocsikat*, a nép pedig, — a mely tömegesen kísért ki a vasúti állomásra volt képviselőjét, sűrű felkiáltásokban éllette Nagy Sándort és abengolta a kormányt. Közben a Kossuth nótát és a Himnusz énekelte a tüntető tömeg. A vasúti állomáshoz érve, felhangzott a nép sikkán a „Jaj de huccut a német” kezdetű dal, de a rendőrség és a katonaság egyszer sem avatkozott közbe.

Nagy Sándor dr. holnap a kerületében levő többi községekben tart beszámolót s végül Nagylakon.

Uri betörők.

(Budapesti történetek.)

— Az Arad Közlöny tudósítójától —

Arad, február 27.

A bárónót fosztogató színeszen kívül még két u. n. két uri betörő ügyeit tárgyalta ma a budapesti törvényszék. Ez a máelk két bűnügy is igen érdekes és rendkívül jellemző, nemcsak a főváros közbizóságára és „nagyvárosias jellegére”, — de szororu képet ad arról, hogy jó családból való ifjaka züllés és bűn milyen lejtojére sodródhatnak nagyváros forgatagában.

(A tébolyda lakója.)

A múlt hó 24-én történt, hogy Irsay József dúsgazdag irts földbirtokosnak Dohány-utca 67. sz. a. lakásba az esti órákban álkulcs segítségével behatolt egy elegánsan öltözött fiatal ember, aki ott a skrényeket feltörve, az értékes ingóságokat észeszedve batyuba kötötte. Elvinni azonban nem tudta, mert Szahlbérg József házmester észrevette s Kovács László rendőrrel együtt bevon a lakásban elfogta.

Az elfogott betőben a rendőrségnél Ivastics Pált, egy előkelőzalamegyei család elzülött sarját ismerték l, aki betöréses lopásért és más büntetendő eleményekért már több ízben volt büntetve, üntetését azonban rendszerint a tébolydabátöltötte el, ahova az elmecrosszakértők vénénye alapján mint *közveszélyes örültet* beírta a törvényszék.

Ivastics Pál legőbb a lipótmezei tébolydában volt elhelyezs itt oly jól viselte magát, hogy a tébolydirodájában, mint díjnokot alkalmazták. Ezt azíást azonban kiszabadulásával élhagyta. M gyógyülli elmebeteg, a tébolydából kikerülvet ott díjnokoskodott, de sehohsem becsülte má s mindenütt lopott.

A budapesti büntőtörvényszék ma vont a felelősségre lopás büttéért az Irsay József kárára elkövetett beise miatt. Itéltre azonban nem került a s mert a bíróság elrendelte, hogy *elmeállapít ismét megvizsgáltatja*

árvosszakértőkkel, acélból, hogy megtudja, vajjon beteg emberrel van-e dolga, vagy pedig javíthatatlan bűnőssel?

(A nyelvtanító orvos.)

A múlt hó november 19-én déltájban történt, hogy Delonnay Margit, egy öreg angol nyelv-tanító hirtelen rosszullett, a Koronaherczeg utcában. A járőkek közül egy elegáns ruhájú ember sietett segítségére. Ez az ember aki magát dr. Nagy orvosnak adta ki, az időközben kissé magához tért öreg nőt hazakísérte ennek Hungária szállóbeli lakására.

Délután már a nyelvtanító teljesen jól érezte magát s ment napl foglalkozása után. Este mikor hazatért szállóbeli lakásába, azt teljesen kifosztva találta. Gyanuja mindjárt az őt hazakísérő dr. Nagyra ir. nyult s nem is alaptalanul. A rendőrség csakhamar kiderítette, hogy az állítólagos dr. Nagy egy Wollner Ármín nevű rovtó multu csavargóval azonos. Ezzel kapcsolatban beigazolást nyert az is, hogy az a Wollner egy Palinkás János nevű 40 éves csavargóval és Tauseig Izidor nevű foglalkozás nélküft egyénnel több helyen követett el álkulcsos betöréses lopást. Igy 1905. november 14-én Vári István Bástya-utca 9. számú bazárt lakásából 1800 korona értékű, december 8-án Kiss Antal vendéglős Soroksári ut 13. sz. a. vendéglőjéből 286 korona értékű, december 19-én özv. Szecsey Sándorné Kálvária-utca 19. sz. a. lakásából 480 korona értékű holmikat loptak el.

A három tolvajt, akik közül Palinkás 22 és fél évet töltött már betöréses lopásért a fegyházban, ma vont a felelősségre a büntető törvényszék dr. Baráth bíró előadása alapján. A tárgyaláson a vádlottak tagadtak.

Wollner Ármín tagadta még azt is, hogy ő dr. Nagy orvosnak adta volna ki magát, de a Hungária szálló kihallgatott személyzete rávallott, felismerve benne azt az embert, aki a nyelv-mesternőt hazakísérte.

Itéletet holnap hoz a bíróság.

Aktuális emberek.

★

A búsuló rikkancs.

A nagyváros akkor kezd nagyváros lenni, mikor az utcákon megjelenik a sajtó egyik jelentős tényezője: a rikkancs. Ne tessék elmosolyodni, — a rikkancs tényleg jelentős tényező, bárha a nadrágja nem is áll masból, mint befelozott és befelozatlan lyukakból s bárha a cipője sokszor csak emberbőrből van is. Nagy események küszöbén ezek a marsekellen elegáns, de fúrgejű és jótorku gyerekek rohszják kereszül a hirre éhes nagyvárost, ezek kiabálják torkuszkakadtából a szenzációkat. A lükteő élet zajában szinte hiányt-pótló valami a rikkancs.

Mától fogva azonban a camelot k nincsenek többé. Az utcán nem szabad ezentul ujságot árúni, se egy krajcárosi, se más fajtát. Különkiadást sem. Betiltották a rikkancsokat.

Nincs többé, aki bekopogtasson a redakciók ajtaján, hogy megkérdezze, vajjon nem lótték e agyon a német császárt és ha nem, miért nem? Nincs, aki a nyomdában külön kiadásokat kérjen hiteibe, és az eladásból szerzett pénzzel megugorják, hogy azután a legközelebbi különkiadásnál bűnbánó Magdolnaként olvassa le előre a pénzt az új és a régi példányokért. A rikkancs had nem fejtetheti ki többé politikai nézetét, melyek ebben csucosodtak ki:

— Ha függetlenségi ujság ad különkiadást, akkor függetlenségi vagyok, ha szocialista ujság, akkor szocialista, mert kérem, az a fő, hogy keressen az ember.

Nem történik meg többé, hogy az ötödik különkiadás elfogytával a második különkiadást adják el a kellemes gyerekek a közönségnek. És letűnik a színtériől az a télen nyáron mezitláb járó négyöt esztendő gyereke is, aki ezidő szerint legfiatalabb és legnépszerűbb camelotja Aradnak. Mikor valami kávéházba be akar menni, rendszeren a hordárt kéri meg, hogy nyissa ki az ajtót, mert ő nem éri fel a kilincset. A kávéházból rendszeren több kiflivel megratottan megy ki, arcán a boldogság derűjével, amely azonban csakhamar keserves bögéssé változik, mert a nagyobb rikkancsok elveszik tőle a kifliket.

A falabu rikkancs is ismeretes alak. Ugy szabad, mint valami nyul és igen olvadékony hangon kínálja az ujságot. Ennek bizonyos tekintéve van a többiek között; mivel a mankójával kitűnően tud verekedni. Ez két krajcárért szokta a közönségre szózni az ujságokat, ezzel az indoklással, hogy mindenhova ő ér elsőnek a különkiadásokkal. Már pedig, — amint ő mondja, — a gyorsvonatot jobban meg kell fizetni, mint a vicinális bumlit.

Hát most busulnak a rikkancsok. Nincs többé különkiadás, nincs krajcáros ujság. Ha a német császár véletlenül tényleg lelővik: nem nekik lövik le. Tőlük akár tovább is élhetne. Bánja a feue.

A fekete krajcár, amiket fekete, de puha kenyérre vátottak fel a rikkancsok, nem gurulnak többé a különkiadások révén az ő zsebübbe. Pedig hát ők nem vétettek semmit, ők egyszerűen az élet politikájának a hívei voltak. Mit nekik Krisztoffy? Lemond, nem mond le, az smafu. A fő a különkiadás, mert a különkiadás: kenyér. És most már jöhet az özönviz, megütheti az összes európai uralkodókat a guta, sőt ami több: szaporíthatják Aradon a rendőrlétszámot. Mit bánja azt a szfinks? Nincs többé különkiadás!

—zab.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

A színház műsora:

Szerda: Viola, az alföldi haramia, népszínmű. Végli István 25 éves színészi jubileuma. (Páros bérlet.)
Csütörtök: Szevillai borbély, opera. Yvonne de Treville és Környei Bela vendégjátéka. (Páros bérlet, felemelt helyekkel.)
Péntek: Dorrit kisasszony, vígjáték. (Páratlan bérlet.)
Szombat: Faust, opera, Yvonne de Treville vendégjátéka. (Páratlan bérlet, felemelt helyekkel.)

Előlegek és kölcsönök

vagy:

a gavallér Kristóffy.

Egy színházi krónikás megírta, hogy a budapesti Nemzeti Színháznál nagy feltűnést keltett a mult héten egy ezres bankó. A nagy pénz Márkus Emíliaé volt, s amint előkórászta a ridiküljéből, hát még egy csomó ilyen jószágot láttak ott a kaadi szemek. Parsze, egyszeribe híre terjedt a pletyka udvaron:

— Emília ezrest váltott! . . .

És nyomban százegy verziója támadt annak, hogy hogyan került ez az egy ezres, meg a többi mind a művésznő ridiküljébe.

— Emília főnyereményt csinált! — vőtte valaki.

— Örökölt az amerikai nagybácsitól! — tudta más.

— Eladta az ékszerait!

— Elszerződött Amerikába!

— Előlegeit kapott! . . .

A százegy kombináció közül a legutóbbinak volt a legnagyobb hitele. És most már azt kezdték kutatni, hogy hogyan és miért kapta ezt a nagy előleget? Igy aztán kitudódott, hogy Márkus Emília most írta alá új szerződését a Nemzeti Színháznál. Ez a szerződés 10 évre szól, 1906-tól 1925 ig terjed és a művésznőnek emelkedő gázst biztosít. A kezdő fizetés: 28.000

korona, ruhapénzek és a fellépési díjak nélkül. Tizenhét év alatt 40 000 koronára megy föl a gázsí, amelynek értelmében megfelelő előleget kapott a művész a szerződés aláírásakor.

Igy mondta el az esetet a színházi krónikás, de akadt ennek a regényes ezres históriának folytatása is, amely többet elárul, mint a krónikás.

A Nemzeti Színház vezetőségének és tagjainak sorában sok lehet az okos ur és asszony. Most, hogy a végtelen nyomor és szenvedés napja im ránk köszöntének: a nemzeti színháziak körében jótékony mozgalom indult meg. Okos urak és asszonyok intézkednek és játszanak a Nemzeti Színházban. Kísütötték, hogy most van a legkitünőbb alkalom kérni. Az állami színházak fölött álló belügyminiszter: *Kristóffy* József gavalériájára, vagy talán mására spekulálhattak a Nemzeti Színház művészei és művésznői, amikor most — a végtelen nyomor és szenvedés napjaiban, sőt talán a napok sulyára hivatkozva — megrohanták őt előleg- és kölcsönkérésekkel. És nem hiába rohanták meg őt. Esztendőnk óta nem volt olyan tömeges „pumpolás”, mint amelyet a nemzeti színháziak az utóbbi hetekben a legnagyobb sikerrel elkövettek.

A Nemzeti Színház egyik vezető személye nem kevesebb, mint 52 000 korona előleget — ha úgy tetszik: kölcsönt kapott *Kristóffy*tól az állam számlájára. Ebből 30.000 koronát közpénzben, 22.000 koronát kölcsönképpen egy budapesti banktól, amely kölcsönért a két állami színház közös pénztára vállalt kezességet. Egy jónévű művész, adósságai rendezéséért 27.000 koronát kapott, egy másik jónévű művész ugyanilyen címen 17.000 koronát és egy legjobb nevű művész — ez *Márkus Emilia* — előleg címen kerek 40.000 koronát. Szép pénz egy summában és *Kristóffy* József gavalér ember! . . .

* *Yvonne de Treville*. A párisi Opera híres primadonnája: *Yvonne de Treville* kisasszony édes anyja és öltöztetője kíséretében ma a predeáli gyorsvonattal Aradra érkezett és a Központi Szállóban vett lakást. A művész, aki néhány hét előtt Budapesten vendégszerepelt, azóta bejárta a Balkán fővárosait: játszott Belgrádban, Szófiában, Konstantinápolyban és legutóbb Bukarestben. Hozzánk egyenesen a román fővárosból jött s Arad az első és egyetlen magyarországi vidéki város, ahol vendégszerepelt. Miután a nagy ut meglehetősen kimerítette, itt egy egész hélig fog pihenni s csak jövő kedden utazik tovább Budapestre. Közben háromszor lép fel az aradi színházban: csütörtökön a *Szevillai borbély* ban, szombaton *Faust* ban és hétfőn fényes koncertet ad, melynek összes számait maga éneklő repertoárjának leghatásosabb számaiból. A mesésen elegáns és elragadóan szép párisi művész ma délből már megjelent a színházban és résztvett a *Szevillai borbély* próbáján. A színészeket, akik hallották, valósággal bámulatba ejtette hangjával. Holnap ismét lesz próba, amire főként azért van szükség, mert a művész természetesen franciául éneklő szerepét és így jobban őssze kell tanulni a partnerekkel. Aznap, amikor játszik, *Treville* kisasszony nem próbál: kiméli a hangját; ezért van a fellépései között egy nap szünet a próbára.

* *Végh István* huszonöt éves színész jubileuma alkalmából szerdán este *Viola*, az alföldi *haramia* c. népszínmű kerül színre, melyben minden szerepet a társulat elsőrangú tagjai játszanak. Az érdemes művész nagyszámu tisztelői és ismerősei leikes ovációkban fogják részéltetni a jubilánst, aki mindenképen részolgaít a közönség legmelegebb érdeklődésére.

Dománsky tábornok és Barabás beszámolója.

A vezérőrnagy nyilatkozata.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 27.

Aradváros közönsége a mai napon még a legnagyobb élénkséggel tárgyalta *Barabás* Béla dr. mára hirdetett beszámolójának elmaradását. Az aradi katonai hatóságoknak a hírlapokban is ismertetett beavatkozását mindenütt élesen elítélték, bár elismerték, hogy a beavatkozás egyenesen felsőbb katonai intézkedésre történt és az aradi állomás- és a térparancsnokság csak végrehajtó közegei voltak fellettes hatóságuk, a temesvári VII. hadtestparancsnokság utasításainak.

A politikai hatóságok rendelkezéseinek fölülbírálása és a katonák beavatkozásának módja és mérve tekintetében annyi elmentmondó — és első pillanatra is túlzásnak mondható — híresztelés került forgalomba, hogy szükségesnek tartottuk fölvilágosításért magához a legilletékesebb személyhez: *Dománsky* Raymund vezérőrnagy, aradi állomásparancsnokhoz fordulni. Az Aradi Közlöny egyik munkatársa ezért ma fölkereste a várban a vezérőrnagyot és megkérdezte, hogy minő utasításokat kapott és milyen intézkedéseket tett a fegyveres erőnek *Barabás* Béla beszámolójához való kivezenylése tárgyában?

Dománsky állomásparancsnok a szolgálati szabályzatra, és utasításainak ropant kényes és bizalmas voltára való hivatkozással, természetesen részletesen nem nyilatkozhatott a katonai beavatkozásról. Annyit azonban kijelentett, hogy a függetlenségi párt végrehajtó bizottságának tegnapi értekezletén szóba kerültek és a sajtóban is ismertettek olyan intézkedések, amelyeket ő nem tett meg, szándékában sem volt megtenni és megtételükre semmiféle utasítása sem volt.

A közönség megnyugtatója szempontjából szívesen vesszük tudomásul, hogy olyan messzemenő és a szólásszabadságra, a gyülekezési jogra, a polgári hatóságok rendelkezési jogára mélyen sértő intézkedéseket, aminőkről különböző hirdások szólnak, az állomásparancsnokság nem tervezett.

A vezérőrnagy nyilatkozatát teljes szövegében az alábbiakban közöljük:

— Figyelmesen átnéztem az aradi lapoknak mai cikkeit, melyekben a katonai hatóságoknak beavatkozását tárgyalják. Bár katona vagyok és így nincs jogom politizálni vagy politikai nyilatkozatokat tenni: annyit mondhatok, hogy a közlemények nagy része pusztán kombináció, amely nem felel meg a valóságnak.

Nem tehetem meg azt, hogy sorra vegyem az állítólag tett intézkedéseket és minden egyest megcáfoljak. A sok közül csak néhányat ragadok ki és kijelentem, hogy nem igaz, mintha egy századost a beszámoló meghallgatására ki akartam volna rendelni és így az sem lehet igaz, hogy az illetőnek föladata lett volna ellenőrizni, vajjon nem követ-e el felségsértést a beszámolót mondó ur?

Nem áll az, mintha katonaságot akartam volna kirendelni, vagy fegyve-

res őrzőkat cirkáltatni. A katonaság nem is mutatkozott volna a beszámoló vagy a beszámoló körüli utcákban. Hogy milyen készenléti intézkedéseket tettem volna a várban, arról persze nem nyilatkozhatom. A katonaság azonban csak az esetben vonult volna ki a városba, ha komoly rendzavarások vagy veszedelmes jellegű tüntetések fordultak volna elő.

Az természetesen a mesék országába tartozik, hogy nekünk külön utasításunk van *Barabás* Béla urat szemme tartani és ha lehet, ártalmatlanná tenni. Utasításaink a közrend főtartásának elősegítéséről szólnak és nem arról, hogy valamelyik politikus ellen eljárjunk.

A tábornoknak e nyilatkozatából arra lehet következtetni, hogy a katonai beavatkozás dolgában nyilván félreértés történt a politikai hatóságok és a függetlenségi párt vezetőinek tárgyalásai során és hogy tulajdonképen a katonai intézkedéseknek e félremagyarázása vezetett arra, hogy *Barabás* Béla beszámolója elmaradt.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A Boros Boni-kör választmánya március 2-án, pénteken délután 5 órakor, saját helyiségében ülést tart. Tárgysorozat: 1. Elnöki jelentés. 2. Igazgatói jelentés. 3. A pénztáros lemondása. 4. Tagfelvétel. 5. Indítványok.

Fejérváry Bécsben. Jelentés a királynak.

(A politika eseményei.)

— Az Aradi Közlöny távirati üzenetéről. —

Arad, február 27.

Fejérváry báró ma kihallgatáson volt a királynál és a szövegezett ellenzék közzé tette manifesztumát ezek a mai nap politikai eseményei. A utóbiról másutt számolunk be, a nap egyéb eseményeit pedig így mondják el távirataink:

Közös minisztertancs Bécsben.

A Magyar Távirati Iroda jelenti Bécsből: *Fejérváry* Géza báró miniszterelnök, *Vörös* László kereskedelmi miniszter és *Feilitzsch* Artur báró földmívelésügyi miniszter, akik tegnap este érkeztek, ma délelőtt fél 10 órakor a külügyminiszteriumba mentek, ahol *Golchowski* gróf külügyminiszter elnöklésével közös miniszteri értekezlet volt a kereskedelmi szerződések tárgyában.

Fejérváry báró miniszterelnök részvesz a mai udvari bálors holnap visszatér Budapestre.

Ugyancsak a M. Tl. jelenti Bécsből: Ma délelőtt fél 10 órakor *Golchowski* gróf közös külügyminiszter elnöklésével értekezlet volt. Az értekezleten részt vett a magyar kormány részéről *Fejérváry* Géza báró miniszterelnök, *Vörös* kereskedelmi, *Feilitzsch* báró földmívelésügyi miniszter és *Popovics* pénzügyminiszteri államtitkár az osztrák kormány részéről *Gautschuró* miniszterelnök, *Byland-Rheidt* gróf belyi, *Buquoy* földmívelésügyi és *Kozel* dr. pénzügyminiszter, továbbá *Auersperg* gróf a kereskedelmi miniszterium vezetője, *Rössler* kereskedelmi miniszteriumi oályfőnök; a külügyminiszterium részéről *Michalovics* udvari tanácsos. Az értekezleten beható tanácskozás tárgyát képte a függő keres-

delmi politikai kérdés. A jegyzőkönyvet Gagern báró követségi tanácsos vezette.

Fejérváry a királynál.

A M. T. I. harmadik bécsi jelentése így szól: A közös külügyminiszteriumban megtartott közös miniszteri értekezlet után, amelynek tárgya a még függőben lévő kereskedelmi szerződések alapos megbeszélése volt, Fejérváry Géza báró miniszterelnök a magyar miniszterium palotájába tért vissza, fél 1-kor pedig a Burgba hajtatott, ahol ő felsége magánkihallgatáson fogadta.

Bécs-ből táviratozzák: A király ma délben fél egy órakor hosszabb különkihallgatáson fogadta Fejérváry Géza báró miniszterelnököt. Fejérváry jelentést tett a politikai helyzetről.

Münnich Aurél — pénzügyminiszter.

Fővárosi tudósítónk beavatott forrásból arról értesül, hogy a király Fejérváry Géza báró miniszterelnököt már legközelebb fölmenti a pénzügyminiszterium vezetéséről és Münnich Aurélt nevezi ki pénzügyminiszterrel.

Fejérváry és Tisza.

A félhivatalos O. É. írja: Egyes budapesti lapok ma reggel azt a hírt közlik, hogy Fejérváry Géza báró miniszterelnök tegnapi bécsi útja alkalmával Tisza István grófot, aki történetesen ugyanazzal a vonattal utazott, kocsijában felkereste és hogy a két államférfi között politikai beszélgetés folyt volna. E közleményből csak az a ténykörülmeny igaz, hogy Tisza István gróf wiesbadeni útján tényleg ugyanazt a vonatot használta, amelylyel a miniszterelnök is Bécsbe utazott. A miniszterelnöknek azonban, mint értesülünk, nem is volt tudomása arról, hogy Tisza gróf is ugyanazzal a vonattal utazik és így se a vonaton, se Bécsben a két államférfi között sem találkozás, sem beszélgetés nem volt. Mindezek alapján önmaguktól esznek azok a kombinációk is, amelyeket a budapesti sajtó egy része ehhez a közléshez kapcsolt.

Tisza és a kibontakozás.

A kibontakozást illetőleg politikai körökben még mindig tartja magát az a hír, hogy a király rövidesen több 67-es politikust fog maga elé citálni. Beszélnek azt is, hogy Tisza István gróf van most az elbírásban.

Nyilván ennek a hírnak a hatása alatt Sztehló Kornél, a budapesti II. kerület szabadelvű pártjának elnöke, mozgalmat indított és aláírásokat gyűjt egy ivre, amelyen bizalmat szavaznak Tisza István grófnak utolsó beszédjeért és egyenes felhívást intéznek hozzá, hogy hazánk, alkotmányunk megmentése érdekében vegye kezébe a kibontakozás ügyét. A fővárosi polgárság békehangulatát jellemzi, hogy a tegnapi kibocsájtott íven ma délelőtt már több száz aláírás volt. Es gyűlnek az aláírások rohamosan.

Tanácskozás a Nemzeti Kaszinóban.

A Nemzeti Kaszinóban ma délután több órán át tartó tanácskozás volt Andrássy Gyula gróf, Darányi Ignác és Széll Kálmán között. A tanácskozásnak, mely a kaszinóban is föltűnést keltett, politikai körökben nagy fontosságot tulajdonítanak.

Ausztriában soroznak.

Bécs-ből jelentik: A hivatalos Wiener Zeitung ma közlése a szentesített ujoncozási törvényt.

Andrássy nyílt levele

Andrássy Gyula gróf nyílt levelet intézett olaszlisztkai választóihoz, amelyben hosszasan foglalkozik a helyzettel és élesen bírálja a kormány ténykedéseit. Részletesen ismerteti Andrássy azokat a tárgyalásokat is, amelyeket a koalíció megbízásából folytatott. Majd Tiszával polemizál és így végzi levelét: Ne adjon adót senki, katonának ne menjen senki, forduljon el a független magyar társadalom azoktól, akik nemzetüktől elszakadva, nehéz időkben súlyos bünt követnek el. Lehet, hogy követtem el hibát, de lelkiismeretem nyugodt és minden tényemért vállalom a felelősséget. Harcoljunk az alkotmányért, de legyünk mindig készek a tisztességes békére.

Pestvármegye tisztviselői Rudnaynál.

Pestvármegye székházán ma a rendes létszámnál nagyobb rendőrség jelent meg. A kapu alatt négy rendőr állott és az őrszobában is több volt a rendőr, mint más napon. A nagy készülődés azért történt, mert a vármegye mára hirdetett közgyűlését a királyi biztos betiltotta és attól tartottak, hogy a tilalom dacára is megtartják a közgyűlést. A közgyűlési terem ajtaja előtt titkos rendőrök vigyáztak.

A tisztviselők egy része ma már nem jelent meg hivatalában, a nagyobb része azonban pontosan benn volt a megyeházán. A vármegyei hivatalos lap e heti száma már valószínűleg meg sem fog jelenni.

A délelőtt folyamán Beniczky Lajos alispánnál tisztelegtek az összes fősolgabírák és bizalmasan konferáltak a bekövetkező eseményekről. Délelőtt fél tízenegy órakor megjelent az alispánnál Beniczky Tamás rendőrfelügyelő és a királyi biztostól bizalmas üzenetet hozott.

Rudnay Béla királyi biztos ma délelőtt 11 órára magához rendelte a központi tisztviselők közül Dabroviczky László tb. főjegyzőt, Dalmady Győző árvaszéki elnököt, Hindy Kálmán árvaszéki elnököt, a járási főtisztviselők közül idősb. Tesszary László, ifj. Tesszary László, Dessewffy Emil, Csapó Loránt, Szondy Dénes, Helle János és Szilassy Elek fősolgabírákat. Valamennyit egyenként fogadta és szavukat vette, hogy a lefolyt beszélgetésről semmit sem hoznak nyilvánosságra.

Csikmegye leszerelt.

Gyergyó-Szent-Miklós-ról sűrűnnyik: Csikvármegye tegnapi közgyűlésén elhatározta, hogy az önként fizetett adókat beszolgáltatja az állampénztárba, az önként jelentkező ujoncoknak az igazolványt kiadja és a tisztviselők magatartását azoknak szabad elhatározására bizza, a tisztviselők kárpótlásaira szánt befizetett adományokat pedig visszaadja. A hangulat mindenfelé nyugodt.

Szepsi-Szent-György-ről jelentik: A vasárnapra egybehívott népgyűlések alkalmából a rend fenntartására kiküldött katonaságnak sehol sem akadt beavatkozásra oka. A katonaság már el is utazott. A városban teljes nyugalom van.

A máramarosi főispán.

Máramaros-Sziget-ről sűrűnnyik: Ifj. báró Perényi Zsigmond, Máramaros-vármegye népszerű főispánja újból kérte állásától való felmentését, amit mindeközéig nem kapott meg. A főispán a távozásra megtette az előkészületeket, de reméli, hogy ez még nem fog bekövetkezni, mert Máramaros sem az önkéntes adózást, sem az önként jelentkező katonákat nem tagadta meg. A vármegye csendes és nyugodt és így a főispán lemondása csak akkor lenne indokolt, ha minden vármegye főispánja elhagyná helyét. Március 8-án a kaszinó a főispán tiszteletére bankettet rendez, a városi képviselőtestületi választáson pedig ifj. báró Perényi Zsigmondot két helyen is megválasztották.

A koalíció manifesztuma.

(Szózat a nemzethez.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, február 27

A szövetkezett ellenzék vezérlő bizottsága ma ülést tartott, amelyen megállapították a nemzethez intézett szózatot. Ezt a szövetkezett pártok összes tagjain kívül aláírták Vássonvi Vilmos és Leitner Adolf demokraták, Ivánka Oszkár és Mezőfi Vilmos.

A manifesztum bő kivonatban így hangzik:

A magyar nemzethez!

Törvényhozól megbízatásunkkal nem lesz többé alkalmunk élni, a nemzethez szólunk tehát e történelmi percben. A képviselőházat fegyveres erővel szétesztették egy teljhatalmu királyi biztossal. A teljhatalmu biztostnak, mint közjogi tényezőnek intézményét alkotmányunk nem ismeri, a képviselőház tehát egyhangú jóváhagyással visszautasította a törvénytelen közeg közleményeit. A fegyveres erő bezárta a képviselőházat, a néma parlamenttől is szabadulni akart a hatalom, egyrészt azért, hogy a törvénytörő kormányzást könnyebben folytathassa a nemzeti ellenállást könnyebben eltiporhassa, másrészt azért, hogy a közgazdasági téren megfoszthassa az országot önrendelkezésével jogától. Tehát bebizonyult, hogy nemcsak katonai téren, hanem a közgazdaság terén is utját állotta a nemzeti törekvéseknek az összbírodalmi eszme és nem kizárólag a katonai kérdésben elfoglalt álláspontja miatt tagadta meg a király a jóváhagyást az ellenzék kormányprogramjától.

Nem érinthetl a többséget az a vád, hogy nem akart kormányt vállalni. A magyar alkotmány abszolút felségjogokat nem ismer. Ennek elismerését tehát, mint kormányzati programot, a képviselőház többsége nem fogadhatta el. Sem a király alkotmányos jogait, sem a pragmatika sankcióját, sem a 67-iki törvényeket nem érintették azok a követelések, melyeket a védőerőre nézve a nemzet támasztott, nem is ok nélkül és nem is ötletszerűen, hanem azért, mert a katonai hatalommal tervezett katonai terhek tetemes fokozásával szemben a nemzet élni akart azzal az elvitázhatatlan jogával, hogy az ujoncmegajánlás föltételeit az ország maga állapíthassa meg.

A parlamenti többség akart kormányt alkotni. Ezért megállapodott közös kormányzati programban, melyet föllirat alakjában a király glé terjesztett. A programot a király ridegen és hajthatatlanul visszautasította, a föllíratra nem is válaszolt. A képviselőház többsége mindent elkövetett arra, hogy az összeült közélet a törvényhozás két tényezője között elsimítsa. A kibontakozás érdekében elmentünk a legszélső határokig az engedékenység terén. Azonban

minden kísérlet hiábavalónak bizonyult: közlekedésünk minden alakjában merev és rideg elutasításban részesült. A királyi hatalom föltétlen meghódolást követelt és ez a meghódolás lett volna föltétele nemcsak annak, hogy a parlamenti többség kormányra jusson, hanem annak is, hogy a nemzet egyáltalán tovább élvezhessen más téren is törvényekben biztosított alkotmányos jogait.

A nemzet bizalma meggyőződésünk, szerint azonnal elfordult volna tőlünk, ha elveinknek így föladására rábíráhattunk volna. Mi meg voltunk győződve, hogy a nemzet ezt nem akarja, hanem hűségesen kitart az alkotmány védelmében.

A királyi eskü igazolja azt a föltevés, hogy a király az országgyűlést a törvényes időben tényleg össze fogja hívni. De mert a tényleges kormány erőszakoskodása, — mely az önkormányzatok törvénytelen fölfüggesztésével, a gyűlékezési jognak, a sajtó és szólásszabadságnak megtámadásával máris az önkény uralmának korszakát nyitotta meg, — még fokozódni fog: a nemzetnek készen kell lenni arra, hogy jogait, törvényeit és alkotmányát még fokozottabban meg kell védenie. A küzdelem, melyet ránk erőszakoltak, megszűnt a pártok küzdelmére lenni és alkotmányvédelemmé lett, melyben minden magyar honpolgárnak anyanyelvre való különbség nélkül, azoknak is, akiknek a hatalom nem adott eddig választói jogot és csak akkor emlékezett meg róluk, mikor minden áron szövetségeseket keresett.

Mindnyájunknak meg kell védenünk a nemzeti jogok erősségét. A megváltás napja annál előbb eljön, minél egységesebb, öntudatosabb, a törvényekhez szorosabban ragaszkodóbb lesz a nemzet ellenállása. Ha bizunk és kitartunk, legyőzhetlenek vagyunk. Ha Isten mellettünk, ki ellenünk?

Megőrült kecskeméti nők.

(Egy új vallás áldozata.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, február 27.

Kecskemét-ről titokzatos és szenzációs vallásörjögési esetről hoz hirt a táviró. A dolog úgy tudódott ki, hogy *Kocsis Elek* gyümölcskereskedő neje *Eszter* nevű felnőtt leánya hirtelen megőrültek. A családban rövid időt hónapon belül ez már a negyedik eset. Két más tagja a családnak még csak hetek előtt került az elmebeteg intézetébe s most anyját és lányát is ott helyezték el.

Alig terjed hire a városban eszomoru esetnek, számos férj — köztük *előkeltő állásu urak is* — megdöbbenve tapasztalták, hogy feleségeiknek és leányaiknak elmebeli állapota nincsen rendben. A meglepett férjek nyomban jelentést tettek a különös dologról a rendőrségnek, amely széleskörű nyomozást indított a titokzatos ügynek napfényre derítése iránt. — A vizsgálat során megdöbbentő adatoknak jutott birtokába a kecskeméti rendőrség. Kiderítette, hogy egy felekezetenküli iparos okozta a nők elmebeli megháborodását, aki *különös csodák bemutatásával egy új hitre tanította őket.*

Az iparos házában misztikus imaház volt berendezve, amelynek közepén kemence állott. A nők ebben az imaházban gyűltek össze és ruháikat az égő kemencébe dobván, átitattal lesték a kéményből kitóduló füstöt, amelyből egyesek Szűz Mária alakját látták kibontakozni. Voltak olyanok is, akik esküt tettek arra, hogy hallották az angyalok dalát. Többen

Jézus jegyesének nevezték magukat és azt hitték, hogy áldott állapotban vannak, amit azonban az orvosi vizsgálat megdöntött. Eddig *tíznel több asszonyon és leányon állapították meg az elmezavar tüneteit.*

Kihallgatásuk alkalmával semmire sem feleltek, a legtöbben bibliai citátumokat hadartak és különös dallamokat énekeltek. Orvosi vélemény szerint a meghibbant agyu nők rövid időn belül gyógyíthatók lesznek.

A kecskeméti rendőrség tovább folytatja a vizsgálatot, amelynek során szenzációs részletekre van kilátás ebben a misztikus ügyben.

HIREK.

— **A király beteg.** A *P. N.* írja: Igen jó forrásból azt a riasztó hirt közlik velünk, hogy a király beteg. Körülbelül öt héttel ezelőtt az agg uralkodó hirtelen rosszul lett s *féloldali gutaütést szenvedett.* A szerencsétlenségről azonnal értesítették az összes főhercegeket, a többi közt telefonáltak Pozsonyba is *Frigyes* főhercegnek. Valamelyik telefonos kisasszony végig hallgatta a bécsi telefonbeszélgetést és ennek a kisasszonynak az indiszkrécioja következtében másnap már egész Pozsony beszélt a szerencsétlenségről. A postaigazgatóság rögtön szigorú vizsgálatot indított a telefonkezelő személyzet ellen, de az öt napig tartó vizsgálat eredményét titokban tartják.

— **Tallán András — ezredparancsnok.** A honvédség rendeleti lapja közli, hogy a király, február 8 án kelt elhatározásával, vízei **Tallán András** honvédhuzár alezredest, a szeptember 8. honvédszázezred aradi osztályának parancsnokát, a kassai 5. honvédszázezred parancsnokává nevezte ki. Tallán András, aki testvéröccse **Tallán Béla** volt földművelésügyi miniszternek, mint őrnagy került Aradra s évek óta parancsnoka az itteni honvédszázezred osztálynak. Aránylag még fiatal ember és gyors karriert futott meg; izig végig magyar ember, kitűnő lovas és minden alkalommal, legutóbb a lippai nagygyakorlatokon is kitűntette magát, amikor seron kívül alezredessé léptették elő. Már akkor híre jár, hogy hamarosan egyik huszárezred élére kerül s a király most kinevezte csicseri *Csicsery Géza* ezredes helyébe a kassai honvédszázezred parancsnokává. Bizonyos, hogy még ebben az évben megkapja az ezredesi rangot. Tallán András, a gavalér katonája, nemcsak katonai és tisztársai körében, de Arad előkelő polgári társalmában is nagy népszerűségnek örvend s ma igen sokan keresték fel gratulációjukkal. Új állomását csak a jövő hónapban foglalja el.

— **Az elmaradt beszámoló.** Dacára annak, hogy **Barabás Béla** dr. beszámolója elmaradt, az aradi állomásparancsnokság ma széleskörű készenléti intézkedéseket tett. A várban két század 33-as baka állott teljes fölszerelésben és gulába rakott fegyverekkel, hogy zavargás esetén a városba vonuljon. Hasonló okból készenléten volt két század **Edvárd-husár** a pécskai-uti laktanyában. A huszárezred parancsnoksága ezenfölül még lovas küldöncöt járatott a városban hogy pontos értesítést kapjon arról, vajjon szükség lesz-e a századok kirendelésére? Miután a városban legnagyobb rend és nyugalom volt tapasztalható, a készenléteket délután fél négy órákor leszereltették. — Itt említjük meg azt a hirt, hogy a katonai beavatkozás

dolgában néhány törvényhatósági bizottsági tag *rendkívüli városi közgyűlés* összehívását szándékozik kérni.

— **Márkus főpolgármester nyugdíja.** Budapest-ről jelentik: A székesfőváros tanácsa ma déli 12 órákor foglalkozott **Márkus József** volt főpolgármester nyugdíj-ügyével. A jogügyi bizottság kimutatta, hogy a volt főpolgármestert évi 6250 forint (12,500 korona) évi nyugdíj illeti meg, de reá mutatott a volt főpolgármesternek a székesfőváros körül tanusított érdekre s azt a nézetét fejezte ki, hogy a törvényhatóság a nyugdíj kiszabásában elmehet a méltányosság határáig. A tanács, amely *Riesavölgyi Gyula* helyettes-polgármester elnöklése mellett tartotta az ülést, kijelentette, hogy teljesen osztja a jogügyi bizottságnak a nyugalmába menő főpolgármester érdemeit méltató előterjesztését, azonban — magának **Márkus József** volt főpolgármesternek a határozott kivánságához képpent — a közgyűlésnek csakis a szabályszerű nyugdíj megajánlását fogja javasolni, vagyis a 12,500 korona megadását.

— **Kristóffy — Rudnaynál.** Fővárosi tudósítónk sürgönyzi: **Rudnay Béla** királyi biztos állapota ma már annyira javult, hogy felkelhetett ágyából. Reggel 7 órákor már fogadta **Beniczky Tamás** és **Gersich Antal** rendőrfelügyelőket, akiknek utasításokat adott. Reggel 9 óra tájban látogatást tett nála **Kristóffy József** belügyminiszter, aki hosszabb ideig tanácskozott a királyi biztossal.

— **Fővárosi bizottsági tagok afférje.** Budapest-ről jelentik: A főváros utolsó közgyűlésén történt események következtében **Rácz Károly** bizottsági tag provokálta dr. **Perl Soma** ügyvéd, bizottsági tagot is. Ez **Izsépy László** honvédszázezred és dr. **Stern József** ügyvédet nevezte meg megbízottjai gyanánt. A két fél segédek konstataáltak, hogy **Perl Soma** a közgyűlésen semmiféle módon nem inzultálta **Rácz Károlyt**, még csak nem is beszélt hozzá és így az ügyet tárgyalannak jelentették ki.

— **Harc a betörőkkel.** *Kecskemétről* jelentik, hogy a talfási pusztán **Böddi János** gazdához nyolc szentmiklósi munkás betört, azonban a cselédség észrevette és verekedésre került a dolog. Valóságos harcot folytattak az éjszaki betörőkkel. Többen vasvillaktól súlyos sérülést kaptak. A betörők közül kettőt letartóztattak.

— **Házasság.** Szép eszűvő folyt le tegnap Aradon. **Neuman F. Vilmos** örökös jászberényi kereskedő esküdött örök hűséget **Glesinger Irma** kisasszonynak, **Glesinger József** tekintélyes aradi kereskedő szeretetreméltó és művelt leányának.

— **Festetich gróf és Kóburg Lujza.** Bécsből jelentik, hogy az ottani törvényszék polgári tanácsa siótt tegnap kezdtek tárgyalni azt a pört, amelyet **Festetich Rudolf** gróf **Kóburg Lujza** hercegnő ellen 100 000 frank megfizetése miatt indított. A kereset elmondja, hogy a hercegnő a lindenhofi szanatóriumból való szökése után **Festetich**hez fordult pénzbeli segítségért, aki 1905. október 23 án 100 000 frank készpénzt bocsátott a hercegnő rendelkezésére. Az összegről négy 25—25 ezer frankos bont állított ki, amelyeket ez év január 31-én kellett volna beváltani. Minthogy a hercegnő nem tett eleget fizetési kötelezettségeinek, a gróf elmarasztaltatását kéri. A pört **Festetich** gróf **Lujza** belga királyi hercegnő ellen indította, miután a hercegnő időközben elvált férjétől. A hercegnő jogi képviselője egyszerűen *ussora-ügyletnek* minősítette a kölcsönt, miután állítása szerint **Lujza** hercegnő a 100 000 frankról kiállított négy bonért mindössze 55 000 frankot kapott kezébe. A **Festetich** gróf által Párisban kért kölcsönzött 4800 frank ellenében 14 200

frankról kapott váltót, melyet francia bíróság előtt perelt. *Frischauer* dr. a hercegnő képviselője, a tárgyaláson 14 nap haladékot kért a választat beadására, amit a bíróság megadott.

— **Eljegyzés.** *Róth* Dániel seprői kereskedő eljegyezte *Schlesinger* Etelka kisasszonyt, *Schlesinger* Zsigmond sarkadi terménykereskedő bájos leányát.

— **A kőműves mozgalomhoz.** A sztrájkra készülő aradi kőműves segédek ma megválasztották az általuk előterjesztett munkarend és bérjavítást célzó indítvány tárgyalását vezető megbizottakat és ezeknek névsorát bejelentették az iparhatóságnak. De minthogy a munkások és munkaadók között az 1904. évben kötött egyezmény megújítása vagy pótlása a munkások részéről csak *április 15-én* kérelmezhető, az iparhatóság tudára adta a munkásoknak, hogy ezen terminus lejártáig nem írja ki a tárgyalásokat.

— **A Mont-Pelée ismét háborog.** London-ból táviratozzák. New-Yorkból kelt távirat szerint a *Mont-Pelée* újabb kitörése óriási izgalmat kelt. *Fort de France*-ban számos ház elpusztult és igen sok ember életét vesztette. A lakosság minden vagyonát hátrahagyja és eszeveszetten menekül.

— **A párisi milliomes sikkasztó bűnygye.** Párisból jelentik, hogy ma reggel kezdte tárgyalni a párisi esküdtszék *Galley*-nek, a „Comptoir d' escompte” pénztárosának bűnygyét, ki több millió elikkasztása után szeretőjével, *La Morelli* félvilági hölgygyel a „*Catherina*” yachton Délamerikába szökött, de elfogták Bahiában. A bíróság harminc tanut idézett be, ugyancsak sok erkölcsi mentőtanut idéztetett be *La Morelli* kisasszony is annak bizonyítására, hogy ő nem tudta, hogy *Galley*, kit ő báró Jeanként ismert, honnan vette a pénzt. A boulevardlapokban hónapokon keresztül hangulatot csináltak *Morelli* érdekében. A tárgyalás iránt rendkívül az érdeklődés.

— **Halálozás.** Szegeden elhunyt *Holtzer* Jakab tekintélyes nagykereskedő, a *Holtzer* S. és fial cég főnöke, akinek a kereskedelem terén kiváló érdemei vannak. Elhunytát nagyszámu rokonság gyászolja, köztük *Holtzer* Mihály aradi ruhakereskedő, az elhunyt fivére. Temetése ma délután folyt le nagy részvét mellett.

— **Az új elnök.** Kiről lehetne szó, mint *Fallières*-ről, a francia köztársaság új elnökéről. Néhány napja csak, talán éppen egy hete, hogy bevonult az Elysée palotába, amelynek a harmadik köztársaság proklamálása óta ő a nyolcadik lakója. Csuda e, ha most, amikor kormányzatának mézes hetét éli, a legnagyobb gyengédséggel és szerető érdeklődéssel fordul feléje a francia lapok figyelme? Se vége, se hossza az intimitásoknak, amelyekkel a párisi lapok szolgálnak olvasóiknak a derék *Fallières*-ről, aki aligha gondolta még néhány évvel ezelőtt, hogy minden apró, mondhatnók nyárspolgári szokása valamikor ilyen országos jelentőséget nyer: A közönség pedig mohón falja az elnök szokásáról, életmódjáról való híradásokat, amiben egymásra hirtáznak a különböző lapok. A *Figaro* az új elnök napi sétájáról értekezik, a *Velo* nem mulasztja el konstatálni, hogy *Fallières* jeles biciklista, a *Cri de Paris* cikkben méltatja azt a fontos tény, hogy a délvidékről származó elnökkel a délvidéki szakácsművészet vonult be az Elyséebe és egyben részletesen foglalkozik ennek a konyhának speciális étkeivel. Persze más lapok sem maradnak hátra a nemes versenyben és az *Eclair* szemfüles riporterének sikerült kifürkésznie, hogy *Fallières* szenvedélyes biliárdozó, akinek lakosztályába való beköltözése után az volt az első dolga, hogy új biliárdasztalt rendelt. Ime egy azon kellemet-

lenségek közül, amelyekkel elválaszthatatlanul együtt jár a mépszerűség. *Fallières*-nek naponként gondoskodnia kell új szokásokról, új intimitásokról, amiknek aztán híre terjedhet. Ami végre még mindig könnyebb, mint napról-napra új államkormányzati tényekkel szolgálni. Könnyebb is, jobb is *Fallières*-nek csak úgy, mint az országnak.

— **Nőül vette a mostoha anyját.** A texasi *Fort Worth*-ből jelentik: *Albert Penn* El Pasoból nőül vette saját mostoha anyját. Midőn kitudódott, hogy a texasi törvények e házasságot meg nem engedik és így esküvőjük semmis, a szerelmesek *Las Cruces*-be, *New Mexikó*-ba utaztak s ott újra megesküdtek, hol boldogan élnek.

— **Övadéksikkasztó kávé.** *Budapest*-ről jelentik: A budapesti királyi törvényszék vizsgálóbírója elfogató parancsot adott ki *Nagy-Faragó* Sándor kiskunhalasi születésű 39 éves kávé ellen, akinek a *Kerepesi*-ut 50. szám alatt *Faragó kávéháza* cím alatt volt a kávéháza. A kávé ellen, aki egyben elsőrendű komikusa volt a kávéházában működő daltársulatnak, a *Terézvárosi* takarékpénztár m. sz. és a *Fő- és székvárosi* hitelszövetkezet tett feljelentést. A pénzügyintézetek *Better Ede* és *Frey Ede* főpincérek részére letették a kauciót, amit *Nagy-Faragó* elikkasztott és megszökött. A *Terézvárosi* takarékpénztár kára 600 és a hitelszövetkezeté 1000 korona. A rendőrség kézrekerítésére megtette a szükséges intézkedéseket.

— **Gyilkos malomkerék.** *Nadabi* tudósítónk jelenti: Az itteni szárazmalom orsója ma elkapta a körülötte foglalatostkodó *Bugucze* János karját s a szerencsétlen embert úgy összevissza törte, hogy pár perc múlva kiszenvedett. Az esetről jelentést tettek az aradi királyi ügyészségnek, mely megadta a temetési engedélyt.

— **Vallomás a halálos ágyon.** A texasi *Galveston*-ból írják: Egy *Crohley* nevű köztisztelőben állott dúsgazdag kereskedő rettenetes vallomást tett halálos ágyán. Elbeszélte, hogy 32 évvel ezelőtt mint szegény ügynök járta be az államot s kóborlása közben egy zivataros éjszakán a városhoz közel eső egyik farmon kapott éjjeli szállást. A farmer éppen azon nap jött meg *Galveston*-ból s terményeinek eladásából nagyobb összegű pénzt hozott haza. *Crohley* részletesen elmondta, hogy miként fogamzott meg benne a pokoli gondolat s miként hajította végre a gyilkosságot. A farmert revolverlövésekkel ölte meg, midőn pedig őt töltését ellötte, a farmer két kis gyermekét és szolgáló leányát revolverének agyával verte agyon. A gyilkosság után a pénzt, mintegy 2500 dollárt, magához véve, a közeli erdőbe menekült s hetekig bujdosott, kerülve a világot. Később *St. Louis*-ba vetődött s vagyonának alapját a rablott pénzen vetette meg. Ezek múlva tért csak vissza *Galveston*-ba, ahol azóta sohasem hallott a rég elfeledett gyilkosságról beszélni. Kérdősködni sohasem mert, mert félt, hogy gyanu támad ellene s így sohasem tudta meg, hogy kik estek áldozatul rettenetes bűnének.

— **Bátor milliomes leány.** *New York*-ból táviratozzák: Minap egy este egy rabló betört *Leopold Wormster* milliomes lakásába. *Miss Carrie Wormster* azonban, ki a halk neszeze figyelmes lett, meggátolta őt lopásában, mert bátran szembe szállott vele. Midőn a rabló látta a leány bátor magaviseletét, megfutamodott. A mint azonban utólagosan kiderült, a rabló mégis magával vitt 5000 dollár aru ékszert.

— **Szép fogakat csakis a *Dentolin* fogcreme használata biztosít.** *Vojtek* és *Weiszal*.

NAPIREND.

Február 28. Szerda. Róm. kath. naptár: Hamvazó szerda. — Protestáns naptár: Román. — Görög keleti naptár (február 15.): Onezion. — A nap két 6 óra 46 perckor, nyugszik 5 óra 40 perckor.

Időjárás. A központi meteorologiai-intézetnek Aradra küldött táviratát szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Enyhébb, elvélve csapadék.

Február 28. Az aradi kerékpár klub közgyűlése este 8 1/2 órakor (Pözl-kávéház.)

Március 1. Az aradi korcsolyázó-egylet rendkívüli közgyűlése este 6 órakor (Millennium külön terem.)

Március 2. A Boros Bent kör választmányi ülése délután 5 órakor.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az *Aradi Közlöny* távirati tudósítása. —

Budapest, február 27

Kínálat és vételkedv korlátolt. Elkelt 10,000 méter-mázsza buza változatlan áron.

Az árak 100 kilónként számítva:

Zárult 18 órakor.

Buza 1906. áprillisa	16.78—16.80
Rozs 1906. áprillisa	13.70—13.72
Zab 1906. áprillisa	15.54—15.56
Tengeri 1906. májusra	13.90—13.92
Uj őszi buza 1906-ra	16.72—16.74

Zárult 5 órakor.

Buza 1906. áprillisa	16.80—16.82
Rozs 1906. áprillisa	13.70—13.72
Zab 1906. áprillisa	15.48—15.50
Tengeri 1906. májusra	13.88—13.88
Uj őszi buza 1906-ra	16.74—16.76

Irányzat változatlan.

Zárult 5 órakor.

Csuszák hitelrészvény	675.—
Magyar hitelrészvény	789.—
Lezámitolóbank részvény	523.—
Rima-Murányi vasút részvény	542.50
Csuszák-magyar államvasút részvény	673.—
Közúti vasút	600.25
Városi villamos vasút részvény	327.25
Érszébet szanatórium sorsjegy pénzben 10.50	
Érszébet szanatórium sorsjegy árúban 12.—	

Uj-aradi heti gabonavásár.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Uj-Árad, február 27.

Tegnap óta ismét kedvezőbbre fordult az idő, kivált ma szép enyhe nap volt, ezután már inkább ilyen időjárás várható. A mezőgazdaságra igen kedvezők a mostani napok, kivált a tavaszi vetésre, melyre általánosan most készülnek.

A gabonaüzlet nem bír föllendülni, de külföld is okajennek, mert lanyha mindenfelé. Ugy nálunk is és egyelőre lényeges javulásra alig van kilátás.

Elkelt a mai hetiptacon:

750—800 mm. buza 15 80—16 00.
120—140 mm. tengeri 13 80—14 00.
Névl. jegyzés rozs 12 80—13 00.
" " árpa 14 00—14 20.
" " zab 14 40—14 60.

— **Az O. M. K. E. választmányi ülése.** Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés tegnap tartotta Budapesten közgyűlést előkészítő választmányi ülését *Sándor* Pal elnökiete alatt. A választmány mindenekelőtt a november végén tartott utolsó ülése óta jelentkezett 208 új tagot felvette a tagok sorába. A zárszámadások tudomásulvétele és a költségvetési tervezet tárgyalása és megállapítása után a választmány az elnökség jelentésével foglalkozott és ennek kapcsán ő vendetas tudomásul vette, hogy a kereskedelmi miniszterium az egyesülés előterjesztése alapján a III. osztályu kocziknak a gyorsvonatokon való alkalmazása ügyében az egyesülés bevonásával szaktanácskományt tartott és utasította a M. Á. V. igazgatóságát, hogy a kérdés megvalósítását tegye tanulmányozás tárgyává. Hasonló megelégedéssel vették tudomásul az ásványolaj szállítására és tartására vonatkozó rendelet ügyében elért eredményeket, majd a legközelebbi munkaprogram megállapításával foglalkozva, *Mauthner* Adolf (Budapest), *Kálmán* Sándor (Kisvárd), *Kirner* József (Losonc) és *Révész* Dezső dr. (Balassagyarmat) hozzászólása után a következőképpen vonatkozó eljárás módozatait állapították meg. A telefon-ügy megbeszélése után az évi közgyűlés idejét *marcius hó 25-ére* tűzték ki. Végül a kézbesítési eljárás egyszerűsítésével foglalkozott a választmány és az indítványozó *Körösi* Dezső (Szombathely) hozzászólása után amellelt foglalt állást, hogy a kézbesítések a polgári peres eljárásban is szabályszerűen a kir. posta útján eszközöltessenek.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Gyereki és ménesi levelezők. Miután önök, bármilyen szenzációs esemény történik is községeikben, soha nekünk arról tudósítást nem küldenek, a tiszteletpéldányokat beszüntettük. Nincs szükségünk olyan levelezőkre, akik abban látják kimerítve tevékenységüket, hogy minden évben egyszer beküldenek egy-egy béli névsort.

H. I. (Arad). Pár verse egészen csinos, az abban foglalt magánérdekű vonatkozások miatt nem közölhetjük azt.

B. B. Nem nyert.

Bakfis. A mamája alighanem jobb tanácsot adhat, mint mi — és illetékesebb is. Mért nem fordul hozzá?

Egyik vagy másik

okból sok gyermek fejlődésében visszamarad, legtöbbször azonban a fogzási időszak aatt előfordul bajok miatt. Valóban csodálatos, milyen kiváló szolgálatokat teljesít ilyenkor a SCOTT-féle EMULSIO, mely lehetővé teszi, hogy a gyermekek a fogzás nehéz időszakán minden baj nélkül átesnek és fejlődésük semmi bívanni valót sem hagyjanak. A SCOTT-féle EMULSIO legfinomabb gyógycsukamájolajból készül alfoszfoszforos savas mészes és nátrion hozzáadásával.

A SCOTT-féle EMULSIO valódiságának jele a „a hátán nagy csukahalat vivő halász” védjegy.

Kapható minden gyógyszerárban.

Ezen lapra való hivatkozásnál és 75 fillér levélbélyeg beküldése ellenében mintáüveggel bérmentve szolgál:

Dr. BUDAI EMIL, 3911
„Városi gyógyszerár”

BUDAPEST, IV., Váci-utca 34/50.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 f.

CSARNOK.

A második bál.

Irta: Nyáry Albert báró. (3)

(Folytatás.)

A zene elhallgatott és a párok elváltak tíz perces pihenőre. Hirtelen megtették a buffet-termék s rohamosan fogytak a hideg vadak, halak, pástétom-fajták különféle nemei. A mamák aggódva siettek a táncosok karján menő leányaik után, hogy valahogy meggondolatlanul hűsítővel meg ne rontsák magukat.

— Iza kérlek, valami jegeset ne igyál — figyelmeztette leányát Hartyányi grófné.

— Pedig be jolesne mama, — felelt a komtesse, száraz ajakát nyelvecskájával simítva végig.

— Kérem, Sándorgróf, magára bízom Izát. Vigyázzon rá. S egy barátjánál elvonult a grófné, hogy meghallgassa a legújabb udvari pletykákat.

— Hát mondja meg nekem, Sándor gróf, mit ad végre is inni nekem?

— Én legjobban mernék ajánlani egy eszéze teát. De mivel nem fogja elhinni ugysem, hogy ez a legjobb hűsítő, hát vagy mandulatejjel, vagy egy szelet hideg ananászszal szolgálok.

— Mondhatom, nagyon szűkkeblűen viselkedik — mondotta a grófné szomorúan.

— Nézze, ha abból a jeges ilmonádéból lehetnek!

— Akkor öngyilkosságot követne el.

— Igazán? Egy pohár víztől? — kérdé összeborzadva a törékeny kis leány.

— Biztos halál — felelt tettetett komolysággal Hollókőy Sándor.

— Nem iszom semmit, kérem vezessen be — mondá fázékonyan Iza grófné.

— Meg akarom keresni Szághy Bébét, már előbb megkértem, hogy mutasson be újra a mamájának. Mert tudja, az az első hivatalos bemutatkozás csak arra jó, hogy senkit ne ismerjen meg az ember.

— Akkor még nekem is szükségem lesz egy bemutatkozásra, szólalt meg valaki a hátuk megett. A kis grófné szíve megdobbant. Úgy ismerős ez a hang! Csakugyan Zolthay gróf hajelt meg könnyedén előtte.

— Jó estét grófnó! Még nem is volt szerencsém ma este üdvözölhetni. Nem érkeztem talán későn az épen most kezdődő bosztoni kérésre?

— Nem hogy későn, de nagyon is korán érkezett. A bosztoni még nem volt időm megtanulni.

— Az nem tesz semmit. Nagy örömmel fogom a táncmesteri állást ma estére betölteni. Azt már is tudom, hogy a legkitűnőbb tanítványa lesz a világnak.

— Én egy kicsit mégis félek. Hát okvetlen bosztoni kell táncolni?

— Feltétlenül! Ma már bosztonnal alszunk el, bosztonnal ébredünk.

— És az udvari bálon még sem kellett bosztonoznom.

— Az megint egészen más. Ott nem volt szabad. Valahogyan bizalmas táncnak minősítették arra az etiquette bála és előre figyelmeztettek, hogy anathema van kimondva reá.

— Kérem grófnó, azt hiszem, én felesleges vagyok továbbra — mondá Hollókőy Sándor, miután László lett szerencsés utódóm lenni a táncban. Nekem, engedelmeivel, utána kell néznem még, hogy minden készen van-e a kotillonhoz. Ma én vagyok soros a rendezésben. Kedves László, a grófnót azonban egy tilalommal együtt adhatom át csak neked. Mamai parancs: vigyázzni Iza grófnőre, hogy hideg vizet ne igyék. Jó mulatást!

A boszton-lecke csakugyan jól sikerült. Talán sokat tesz az, ha szívesen tanul a tanítvány a mestertől. Zolthay csak azért köszönte meg a táncot, mert jól tudta azt, hogy bár úgy tesz mindenki, mintha semmit sem venne észre, egy egy hosszabb tánc mindjárt találgatásokra ad okot. De előbb még egy kérdést intézett táncosnőjéhez.

— Reménytelen ugyan a kéréssem, de legfeljebb is kosár lesz a vége. Szabad még a grófnó kotillonja?

— Szabad, de hát miért kérdi?

— Mert én sem foglalkoztam még. Remélhetek tehát.

— Szívesen. Pedig én bizony hittem, hogy Ilonával foglalkozott.

— Kivel?

— Buday Ilonával. Azt hittem, hogy ideálisabb táncosnő nincsen nálánál a társaságban.

— Talán igen. A nővére.

— Az is van? Mutassa, kérem, melyik? Az a bogárfekete haja, — de hisz egy cseppet sem hasonlítanak egymáshoz. Különbben szép — hogy is hívják? — Jenke?

— Anyira szép, hogy még az a gonosz himlő is csak félve közeledett hozzá.

— Persze maguk mindenütt csak a hibát keresik, — s Iza grófnó duzzogva repült táncosa karján.

Hollókőy Sándor fényesen bizonyította be rendezői ügyességét. Mindenki elismerte, hogy ilyen kotillont nem mutattak be még Pesten. Az igaz, hogy nem kellett neki költségvetést bemutatni előzőleg. De a virágot is rendezni kell, alkalmas milieuban mutatni be, hogy hatásos legyen. A virágkocsik bevonulása káprázató volt. Talán még maguknak a fiatal uraknak is fájt, hogy a róluk kapott csokrokat azonnal szét kellett osztaniok. Mindenki talán egynek-egynak szívesen adta, de a többi megmaradt bársonyos, üde rózsákba maguk is szerelmesek lettek. És a kis mágnáskisasszonyok milyen

boldogok voltak! Most látszik meg, ki közülök igazán celébre. Némelyikük alig látszott ki a virágból. E ötte kosár, mellette kosár s ő nevetve szedte hódolati adó gyanánt a csokrokat. A másik közönyösen beszélgetett táncosával, akinek bokrátaájához alig jutott egy kétő idegen még. S úgy tesz szegény, mintha nem látná szomszédjai körül a tolongást. Hát ő legálább lenézi, ha mást nem tehet, ezt a prima-donna-sikert.

(Vége következik.)

IDEGENEK ARADON

— Február 27

Központi szálloda Klein Ferenc birtokos Körösbánya. — Krisztea János birtokos Körösbánya. — Krisztea Andor birtokos Körösbánya. — Schreiber György utazó Berlin. — Kopp Arpad utazó Budapest. — Deutsch Gyula utazó Biarritz. — Spitzer Adám utazó Budapest. — Herschka Arpad utazó Budapest. — Kállay Dezső utazó Budapest. — Dr. Kármán János körorvos Ujváza.

Nádor szálloda Józsa János bíró Moroda. — Lele István körjegyző Moroda. — Joneszka György körjegyző Csucs. — Rosenberg József kereskedő Keszthely. — Weisz Gyula hivatalnok Világos. — Leuko Aurél keze-kedő neje Nagyhalmagy. — Lechner Mariska tanítónő Debrecen. — Kramer János mészáros Békésgyula. — Zacharias Dezső jegyző Zaránd. — Valentics Károly kereskedő és neje Tauc. Salamos Samu vállalkozó Déva. — Saile Károly mérnök Budapest.

Nemzeti Színház.

Bérlet 144. sz.

Páron.

Szerdán, 1906. évi február hó 28. án

VÉGH ISTVÁN jutalomjátékánál:

Viola.

Eredeti népszínmű 5 felvonásban. Báró Eötvös József „Falujegyzője” című regényéből írta: Sziget József.

SZEMÉLYEK:

Viola	Hunyadi J.	Vándori	Szathmári A.
Zeuzsi, neje	Kápolnai J.	Nyúzó, főbíró	Borbély S.
Pista, fiuk	Bizza S.	Keneházi	Mariházi M.
Tengeli	Eöri Lajos.	Törvényelnök	Delli Lajos.
Tengeliné	Veszpréminé.	Liptákné	Benkőné P.
Vilma, leánya	Biró Irén.	Peti, cigány	Végh István.
Réti, alispán	Palóczy Pál.	András	Kádas Imre.
Rétiné	Bácsné.	Csillag	Faludi K.
Akos, fiuk	Beregi S.	Czifra Jancsi	Ujj Kálmán.
Macskaházi	Várnai Jenő.	Iczig, zsidó	Kulcsár L.

Kezdete este 7 és fél órakor.

NYILTTÉR.*

SOK PÉNZT

takaríthat meg, ha

Pesti Hazai Takarékpénztár

sorsjegyet

kézpénz vagy részletfizetésre

= nálunk =

vásárol.

Érdeklődőknek tehát minden esetre ajánlatos a tárgyban hozzánk fordulni és mi készséggel teszünk díjtalanul ajánlatot.

NEMZETI PÉNZVÁLTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Budapest, Andrassy-ut 9. sz. 3003

**Angol női
costüm kelmék**

csak a kizárólagos
posztógyári raktárban
kaphatók.

Leichner és Fleischer

Arad, Szabadság-tér 17.

Telefon szám 478.

A Műveltség Könyvtárának

második kötete

Megjelent!

AZ EMBER

Testi és lelki
élete,
egyéni és faji
sajátságai.

470 szöveg-
képpel és
39 műmel-
léklettel.

470 szöveg-
képpel és
39 műmel-
léklettel.

AZ EMBER című mű tartalma:

- Bevezető . . . . . Irta: Lenhossék Mihály.
Az ember származása és helye a természetben.
Irta: Gorka Sándor.
Az emberi test szerkezete és működése.
Irta: Pekár Mihály.
A szellemi munka természete. Irta: Ranschburg Pál.
Az ember faji sajátságai. . . Irta: Semayer Vilibald.
Betegség és egészség. Védekezés a betegségek ellen.
Hogyan éljünk. . . . . Irta: Dalmady Zoltán.
A lelki életről. . . . . Irta: Alexander Bernát.
A lelki élet abnormitásai. . . Irta: Ranschburg Pál.

Ara diszkötésben 24 korona.

Megrendelhető minden könyv-
kereskedésben. . . . .

A Műveltség Könyvtárának
további kötetei félévi időköz-
zokban jelennek meg. . . . .

A Műveltség Könyvtárának részletes prospektusát kívánatra szí-
vesen küldi az „Athenaeum” irodalmi és nyomdai részveny-
társulat könyvkiadó-osztálya Budapest, VII., Kerepesi-ut 54.

Jegygyűrűk!

és mindennemű ékszerek 14 karátos aranyból és finom ezüsből, ugyszintén arany, ezüst, orosz tulaezüst és mindennemű fém és inga, fali, ébresztő órák rendkívül nagy választékban, olcsó árak mellett kaphatók

IGAZ SÁNDOR

mű-órák és ékszerésznél

Arad, Szabadság-tér.

Simonyi-utca sarkán,
régli színház épület. 232

Hartmann János

Aradon, Rákóczi-utca 15. sz. alatt.

Tekeasztal, dákók, golyók és különlegességi kávéház berendezési cikkek készítése

műhelye.

Szakképzettségemet a párisi legelső és legnagyobb gyárban szereztem. Teke-asztalok behuzását a legújabb saját szisztémá szerint behuzok ragasztás nélkül, a melyeken a golyók ugrása elő nem fordulhat. Meghívásra bárhová a vidékre is elmegyek saját szöveveimmal.

A helyből kikerült árukért, különösen a dákók egyenességéért egy teljes évig jótállók.

Ismét eladóknak nagy árengedmény.

Használt golyókat veszek és eszerélek. Gyors és pontos kiszolgálásért kezeskedem. 261

Saját francia gyártmány szerint készült dákók, órási választékban 2 k.-tól 100 kor. ig. Régl ócska teke asztalokat újja alakítok s becserélek

4005—1906.

Hirdetmény.

A törvényhatósági bizottság 28848/1905. számú határozatával a 886. évi XXI. t. cz. 8. szakaszában kifejezett jogánál fogva aként határozott, miszerint mind addig, míg az 1905—1906. évekre az állami egyenes adók és ez alapon a 886. évi XXI. t. cz. 14. szakasza értelmében a községi adó kivethető nem lesz; a folyó évi 350/0 községi adót a kereseti adó I. II. IV. osztálya, továbbá a földadó, házberadó és tőkekamatadó kötelesek az ezúttal az 1905—1906. évekre első fokúlag kivetett, de még jogerőre nem emelkedett adók alapján, — azon III. oszt. kereseti adókötelesek és vállalati adókötelesek, kik ezúttal már az 1904. évi adókirovetés alkalmával adóval már megrováltak; az 1904. évi adókirovetés alapján kötelesek fizetni.

Az ekként megállapított ideiglenes községi adó első évnegyedi részlete a 1888. évi XLIV. t. cz. 89. §-a értelmében esedékes lévén, felhívjuk a város közönségét, hogy a folyó évi községi adóját az első évnegyedi részét az 1888. évi XLIV. t. cz. 56—78 §-ai alkalmazásának terhére a 11. 8 nap alatt kifizesse. Aradon, 1906. évi február hó 24.

A városi tanács.

Valódi orosz, arabian és chinai**TEÁK**

eredeti csomagokban és kimérve.

Legkedveltebb fajták.

	esem.	Kor.
Különleges keverék	kis	—,50
"	közép	1.—
"	nagy	2.—
valódi Popoff 4 sz. tuczat		7.—
"	8	5.—
"	8	4.50

Legkedveltebb fajták.

	üveg	Kor.
Rum Jamaicai	1/2 liter	1.70
"	1	3.40
"	1/2	2.70
"	1	5.40
" „Hungaria”	1/2	1.—
"	1	2.—

Valódi Jamaica**RUMOK**

ismert saját töltésű üvegeinkben.

Legelőnyösebben ismert bevásárlási hely.

Vojtek és Weisz

drogueria és parfumeria nagykereskedése 208

ARADON.

Felnöttek és gyermekek

előszeretettel veszik a friss és kellemes ízű

Hajós-féle

Csukamájolajat.

Ára egy üvegnek használati utasítással 2 korona.

20 év óta tartó tyukszememet

kiirtottam az ön által feltalált világhírű Hajós-féle

„ANAGALLIN“-NAL,

miért is hálás köszönetet mond érte, tisztelője

Ára egy üvegnek 70 fillér.

Oláh Ferencz,
Arad-Ujtelep.

Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól; csakis Hajós-féle „Anagallin“-t tessék kérni és elfogadni. 3661

Rheuma, csusz, köszvény

fájdalmaknál rögtöni enyhülést idéz elő a

„Methylol“ balzsam. (Törvényesen védve)

Egy párszori bedörzsölés után a legmakacsabb fájdalom is megszűnik. Ára egy adagnak 1 kor. 60 fill.

Kapható az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárában az Isteni Gondviseléshez

Arad, Andrássy-tér 22. sz., a megyeháza szemében.

Százezer esetben kipróbált, ártalmatlan, tartós, remek színű hajfestő a

FÖLDES-féle

MELANOGENE

fekete, barna és világos barna színekben. 38

Ára: 2 kor. 80 H

Az eredeti haj színetől me nem különböztethető, ne piszkít, nem kopik, lemos hatatlan s felismerhetetlen.

Készíti: FÖLDES K. ARAD.

Magyar királyi államvasutak üzletvezetőség Aradon.

3566—1906. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének központjában szükséges könyvkötői munkálatokra ezennel zárt ajánlatu pályázat hirdetik.

Ezen munkálatok 1906. évi május hó 1-től számított 3 évre, vagyis 1909. évi április hó 30-ig adandók ki.

Az ajánlati árkiírás nyomtatványa az aulirott üzletvezetőség I. osztályában a segédhivatal vezetőjénél a rendes hivatalos órák alatt hétköznapokon d. e. 8 óráig d. u. 2 óráig díjmentesen beszereshető, vagy kívánatra postán is megküldetik.

Az 1 koronás bélyegű és „Ajánlat az aradi üzletvezetőség központjának könyvkötői munkálatára a 3566—1906. számhoz” felirattal ellátott, borítékba zárt, lepecsételt s két taru előtt aláírt ajánlatok a vonatkozó okmányokkal (erkölcsi bizonyítvány, iparengedély stb.) együtt 1906. évi márczius hó 24. évi déli 12 óráig az aulirt üzletvezetőség általános (I.) osztálya főnöknél nyújtandók be.

Bánatpénz fejében 100 korona, azaz száz korona készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb 1906. évi márczius hó 23. án déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége gyűjtőpénztárában leteendő.

Takarékpénztári letétkönyvek bánatpénzkepen nem fogadhatók el. Értékpapírok a budapesti, illetőleg bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, 14 napnál nem régebb árfolyam szerint jegyzett értékben, de soha sem névértéken felül fognak számíttatni. A készpénzben letett összeg után kamat nem fizettetik.

A bánatpénz letétele az ajánlatban megemlíttendő, de a letétéről nyert pénztári letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Ezen feltételektől eltérő, vagy nem a kitűzött határidőre beérkezett, valamint a távirati uton tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlatok közt a választás a felajánlott pénzüsszegrre való tekintet nélkül, szabadon történik.

Az ajánlattevő csak aradi lakos lehet, vagy a mennyiben másol folytatna könyvkötői ipart, ajánlatának elfogadása esetén köteles volna Aradra átköltözni és itt iparengedélyt szerezni.

Aradon, 1906. évi február hó 24.

A magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége.

(Nyomatás nem díjaztaték.)

A nmlts. vallás- és közoktatásügyi miniszter ur által jóváhagyott

Aradvármegye

nagy fal

Térképe

108—144 cm. nagyságban, melynek eddigi ára
10 korona volt, leszállított áron

4 koronáért

vászonra huzva 7 korona,

vászonra huzva léczekkel ellátva 8 koronáért

kapható

kiadóhivatalunkban.

Tekintve, hogy az egész készlet tulajdonunkba ment át, ajánljuk a sürgős megrendelést, mert ha e készlet elfogy, ugy többé nem lesz az ily potom áron beszerezhető.

ETERNIT MŰVEK HATSCHÉK LAJOS BUDAPEST.

Képviselet:

NEUBAUER MANÓ

Városi és megyei telefon 411.

Arad, Kossuth-utca 9.

Városi és megyei telefon 411.

A jelenkor legkitünőbb tető-fedő anyaga, könnyű, tűzálló javításra nem szorul.

==== Aradon a következő épületek vannak Eternit (aszbeszt cément) palával fedve: ====

A osanádi vasutak palotájának az udvaron levő épülete.

A gör. kel. román székesegyház.

Az új evangélikus templom.

Gróf Nádasdy-ház.

Szántay Lajos műépítész Batthyány-utcai házának egy része.

Elvállalom salak beton földmék, lépcsők, mosaik, (grauitto terazzo) csatornázások, turbinák, zsillipek és minden a cément beton szakmába vágó valamint aszfalt munkálatok elkészítését.

Építésznek figyelmébe!

Cément habarccsal összeilleszthető préselt aszfalt lapok 20, 30 és 40 m/m vastagságban, különösen vidéki munkáknál rendkívül előnyös, nem kell az aszfaltot főzni, ezáltal tetemesen olcsóbb.

642

Neubauer Manó

vállalkozó és a magyar aszfalt r. t. képviselője

Arad, Kossuth-u. 9. Telefon sz. 411.

PRO HIRDETÉSEK.

A Kinek

ismeretség híján

szaktársra, nevelőre, észlevesítőre, könyvelőre, segédre, lapánra, gazdatisztra, kulcsárra, vicesellőre, karésszra,

kulcsárnöve, gazdaszónyira, szakácsnőre, szobaleányra, házi- vagy irodaszolgára, pénzbesszedőre, házmesterre, stb.-re van szüksége

AKI

eladni kíván

butort, szongorát, bort, gyümölcsöt, gabonát,

üzletet, műhelyt, lakást stb.; vagy

AKI

bérbéadni kíván

birtokot, házat vadászterületet,

halászatot, telket, kocsit, lovat,

AKI

mindeneket vétel vagy bérbévételei eséljéből keresel;

AKI

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban ér esélit, ha az

ARADI KOZLONY

kis hirdetési

rovatait használja.

Ügyvédi naplók

és főkönyvek rendkívül finom erős papírból egész vászon kötésben bőr sarokkal 500 oldal tartalommal 24 kor. Kaphatók Ingusz I. és Fia. Könyv és papírkereskedés. 285

Kiadó lakás.

Weitzer János-utca, főpostával szemben, 7 szobából s megfelelő mellékhelyiségekből álló I. emeleti lakás május hó 1 től kiadó. 590

1-2-3-as

új és használt vas pénzszekrény, állandó raktáron, használtakat ujkára becserelek. Pollák Arnold szállító, Arad. 662

Nagymennyiségű maculatura

eladó a kiadóhivatalban.

Egyévi Önkéntességre Előkészítő Tanfolyam TEMESVÁROTT.

A nyári tanfolyam kezdődik 1906. március 3-án és tart 1906. szeptember 15-ikéig.

Minden szükséges felvilágosítással szolgál Dr. STEINER SIMON főreáliskolai tanár, a tanfolyam vezetője Értekezhetni vele Temesvárott, a reáliskolában.

Ezen legrégebbi délmagyarországi előkészítő tanfolyam, melyben a tanítást középiskolai tanárok végzik, a tankerület főigazgatójának ellenőrzése alatt áll. 683

DELICE Minden hirdetés felesleges, a legnagyobb valódi francia SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY

Bräuner Vilmos

diszfestő

Aradon, Kapa-utca 12a. Lakásom márczius hó 1 től Deák Ferencz-utca, Meirovitz féle ház.

Elfogad disz- és szobafestés terén bármely munkák elkészítését ugymint 486

templom, termék, kastélyok stb.

belső díszítését, színházi díszletek és tájképek megfestését.

Vidéki munkákat pontosan eszközlök. - Vázlatokat és költségvetést kívánatra ingyen készítik.

3293-1906 sz

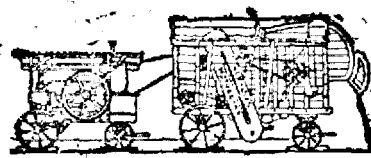
Hirdetmény.

Az 1906. évi január hónapban engedélyezett italmérések várható forgalmáról az aradi m. kir. pénzügyi biztos által beterjesztett összeirási jegyzék 6 darab ívét az állami jövedékről szóló 1899. évi XXV. t. cz. 17. § a és az erre vonatkozó utasítás 17. §-a értelmében 1905. évi február hó 22-dik napjától számítandó 8 napra közszemlére azzal tesszük ki, hogy azokat az érdekeltek, névszerint

dr. Marschall Lajos, ifj. Fitus Józsefné, Lella József, magyar államvasutak aliszti köre, Danovai Fülöp és Hetzer Józsefné, akik italmérésre engedélyt kaptak, nemcsak megtekinthetik, hanem az azokban kitüntetett forgalmi adatokra nézve az érdekelteken kívül a kereskedelmi testület és ipartestület is nyújthatnak be a város fogyasztási adófelügyelőségénél észrevételeket. Arad, 1906. évi február hó 17.

A városi tanács.

Gazdáknak fontos.

A legegyszerűbb és legmegbízhatóbb benzínmotorok minden gazda által, vizsgázott gépész és hatósági engedély nélkül üzembe helyezhetők, kapcsolatban a legismertebb jóságú cseplőgépekkel, előnyös áron és kedvező fizetési feltételek mellett szállít a

Herkules-motorgyár

Bpest Váci-körút 30.

Állandó nagy motorkiállítás. - Motor-cseplőgépek mindenkor üzemben tartottak. - Teljes jóállás kitűnő működésért. - Árkap ingyen. 3903

T. cz.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni, hogy a landecki (Tirol)

electrochemische Werke r. t. calcium-carbid gyártmányainak délmagyarországi főraktárát átvettem.

Carbidgyártmányunk pormentes, egyenletes szemegységu, a gázt lassan fejlesztő. 15° Celsiusnál és 760 mm. légnyomásnál 290-300 liter acetylengáz nyeréséért jót állók.

Ezt a carbidot következő áron ajánlom: 483

Table with 2 columns: quantity (1-3 mm, 4-7, 8-15, 16-35) and price (34, 33, 32, 31) per piece.

Tisztelettel Kriser Ede.

Telefon szám 528.

Telefon szám 528.

FRÄNKL S. JÓZSEF

tűzifa-, szén-, cement és sárga üzlete

NAGYVÁRADI-UT 12.

Ajánlok mindentelje

tűzifát

ölenkint, waggononkint és aprózva, szalon fűtőkőszent kocsit, pécsi mosott szenet és bükkfaszent. Aprózott fát és szenet házhoz szállítok.

Gurahonei cement waggon és mázsaszámra s nagy sárga raktár műmárványból.

Együttal jelentem, hogy detailüzletemet nagy telekkel s kényelmes lakással együtt f. é. május hó 1-ére átadom. Ezen irányban bármikor készséggel tárgyalok

649

FRÄNKL S. JOZSEF.

Schveffer és Vörös

virágkereskedésük

Aradon, Minorita-palot

Elfogad a legjutányosabb áral

koszoru, csok

és egyéb

virág-diszítése.

Parkirózásokra-tervvel és költségvetéssel díjmentesen szolgálunk. 645

3815-1906.

Hirdetmény.

A m. kir. földmívelésügyi minster rendelete nyomán ezennel közhírré tesszük, hogy a gyümölcsfa tenyésztés iránt érdeklődő lelkészek és magánosok részére Budapestben és Kolozsváron 6 napos, tanítók részére pedig Keszthelyen, Tordán és Kisszebenben 10 napos gyümölcsészeti tanfolyam fog megtartatni.

A részletes pályázati feltételek a kapitányi és a gájkülvárosi kapitányi hivatalnál betekintheők.

Arad, 1906. évi február hó 24.

A városi tanács.

120-1906. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a városi szin- és bérház épület déli oldalán az első emeleten lévő, jelenleg Vajda Benő által bérelt 2. számú 8 utca, 1 elő és 1 cseleedszobából és megfelelő mellékhelyiségekből álló lakásnak 1906. évi márczius 1-től számítandó 3 évre való bérbéradása iránt 1906. évi márczius hó 12 én d. e. 10 órakor árverést tart, azonban ajánlatok ezen idő letelte előtt is a gazdasági ügyosztálynál megtehetőek.

Kikiáltási-ár: 1000 korona évi bér és 51 korona 12 fillér évi vízfogyasztási díj.

Bánatpénzül leteendő 100 korona készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1906. évi február hó 26 án tartott üléséből.

Kiadta: Dr. Angol, s. k. aljegyző.